

Báo Cáo Mueller Cho Biết

Những Chuyện Gì?

Lâm Vĩnh-Thế

Được Thứ Trưởng Bộ Tư Pháp Hoa Kỳ, Rod Rosenstein, bổ nhiệm làm Cố Vấn Đặc Biệt cho Bộ Tư Pháp Hoa Kỳ (Special Counsel for the United States Department of Justice; sau đây sẽ viết tắt là CVĐB) vào ngày 17-5-2017, với nhiệm vụ điều tra việc Nga can thiệp vào cuộc bầu cử Tổng Thống Hoa Kỳ năm 2016, ông Robert S. Mueller, III, đã chính thức nộp báo cáo^[1] cho Bộ Trưởng Tư Pháp Hoa Kỳ William Barr vào ngày 22-3-2019. Bài viết này cố gắng tìm hiểu và tóm tắt lại một số điều quan trọng mà CVĐB Mueller và những cộng sự viên của ông đã tìm thấy, phân tích, đánh giá và đi đến kết luận truy tố hay không truy tố trong cuộc điều tra và trình bày lại rất chi tiết trong báo cáo dày hơn 400 trang này.

Sơ Lược Tiểu Sử Robert S. Mueller, III

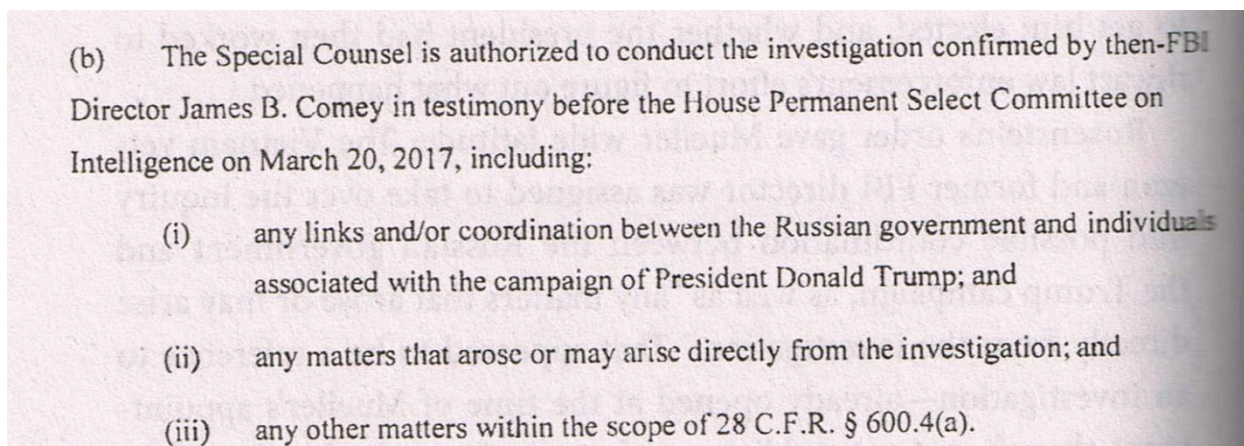
Ông Robert S. Mueller, III, sinh ngày 7-8-1944 tại Quận Manhattan, thành phố New York, trong một gia đình giàu có và danh tiếng. Ông tốt nghiệp Đại Học Princeton với bằng Bachelor of Arts (B.A.) về Chính Trị Học năm 1966 và Đại Học New York (New York University) với bằng Master of Arts (M.A.) về Bang Giao Quốc Tế năm 1967. Ngay sau khi tốt nghiệp Đại Học New York, ông tình nguyện gia nhập Binh chủng Thủy Quân Lục Chiến Hoa Kỳ (U.S. Marines Corps) và phục vụ tại Việt Nam từ tháng 7-1968, với tư cách một Trung Đội Trưởng, thuộc Đại Hội H, Tiểu Đoàn 2, Trung Đoàn 4, Sư Đoàn 3 TQLC. Với thành tích chỉ huy và chiến đấu dũng cảm trong thời gian này, ông đã được tưởng thưởng khá nhiều huy chương của Hoa Kỳ và Việt Nam Cộng Hòa. Sau khi giải ngũ với cấp bậc Đại Úy vào tháng 8-1970, ông theo học Đại Học Luật Khoa của Viện Đại Học Virginia (University of Virginia School of Law) và tốt nghiệp với bằng Juris Doctor năm 1973. Sau nhiều năm làm việc trong ngành tư pháp (luật sư, biện lý -District Attorney hay D.A.), ông được Tổng Thống George W. Bush bổ nhiệm, và sau đó được Tổng Thống Barrack Obama tái nhiệm, làm Giám Đốc Cơ Quan Điều Tra Liên Bang (Federal Bureau of Investigation, hay FBI) trong khoảng thời gian dài 12 năm, từ ngày 4-9-2001 cho đến ngày 4-9-2013. Mặc dù là một đảng viên Đảng Cộng Hòa, ông đã được toàn thể Thượng Nghị Viện Hoa Kỳ đồng thanh phê chuẩn với số phiếu tuyệt đối là 98-0.^[2] Điều này cho thấy rõ là ông được sự ngưỡng mộ từ cả hai đảng Cộng Hòa và Dân Chủ.

Thẩm Quyền Điều Tra của CVĐB Mueller

Trong Sắc Lệnh mang số 3915-2017 bổ nhiệm ông Robert S. Mueller làm CVĐB, đứng đầu cuộc điều tra, Thứ Trưởng Rosenstein đã ghi rõ nhiệm vụ của cuộc điều tra là ông Mueller được phép tiến hành cuộc điều tra đã được nguyên Giám Đốc FBI, James Comey, xác nhận tại cuộc điều trần trước Ủy Ban Tình Báo của Hạ Viện vào ngày 20-3-2017, kể cả:^[3]

- bất cứ mối liên hệ hay phối hợp nào giữa chính phủ Nga và các cá nhân có dính líu đến ban vận động tranh cử của Tổng Thống Donald Trump; và
- bất cứ vấn đề gì đã nảy sinh hay có thể nảy sinh trực tiếp từ cuộc điều tra; và
- bất cứ vấn đề gì khác trong khuôn khổ của 28 C.F.R. § 600.4 (a) ^[4]

Nguyên văn Anh ngữ trong Pháp Lệnh bổ nhiệm ông Mueller như sau:

Hình 1 – Trích Pháp Lệnh bổ nhiệm ông Mueller

Báo Cáo Mueller

Báo cáo Mueller gồm tất cả 434 trang, chia ra như sau:

- Tập I (Volume I): Mục Lục (Table of Contents) gồm 5 trang và Báo Cáo gồm 199 trang, tổng cộng 204 trang, chủ đề xoay quanh việc Nga can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016 và điều tra xem ban vận

động tranh cử của ông Trump đã có can dự vào việc can thiệp của Nga hay không

- Tập 2 (Volume II): Mục Lục gồm 4 trang và Báo Cáo gồm 182 trang, tổng cộng 186 trang, chủ đề là điều tra xem Tổng Thống Trump có phạm tội cản trở công lý hay không
- Các Phụ Đính:
 - A (Appendix A): 1 trang (đánh số A-1) là Pháp Lệnh số 3915-2017 của Thứ Trưởng Bộ Tư Pháp Rod Rosenstein bổ nhiệm ông Mueller làm CVĐB
 - B (Appendix B): 14 trang (đánh số từ B-1 đến B-14) là danh sách tên các cá nhân và đoàn thể được đề cập đến trong bản báo cáo
 - C (Appendix C): 23 trang (đánh số từ C-1 đến C-23) gồm bảng liệt kê những câu hỏi mà CVĐB gửi cho Tổng Thống Trump liên quan đến các vấn đề mà CVĐB điều tra và những câu trả lời của ông Trump
 - D (Appendix D): 6 trang (đánh số từ D-1 đến D-6), liệt kê các vấn đề mà Văn Phòng CVĐB chuyển đến hay thông báo cho các cơ quan liên hệ

Ngay sau khi nhận được báo cáo từ CVĐB Mueller ngày 22-3-2019, Bộ Trưởng Tư Pháp Barr báo cáo cho Quốc Hội bằng một văn thư 1 trang, cho biết ông sẽ xem xét và thông báo cho Quốc Hội về các “kết luận chính” (principal conclusions) của Báo Cáo Mueller. Hai ngày sau, 24-3-2019, ông gửi cho các vị Chủ Tịch và các thành viên cao cấp (ranking member) của hai Ủy Ban Tư Pháp của Hạ Viện và Thượng Viện, là các vị sau đây:

- Thượng Nghị Sĩ Lindsey Graham (Cộng Hòa), Chủ Tịch Ủy Ban Tư Pháp Thượng Viện
- Thượng Nghị Sĩ Dianne Feinstein (Dân Chủ), Thành viên cao cấp của Ủy ban Tư Pháp Thượng Viện
- Dân Biểu Jerrold Nadler (Dân Chủ), Chủ Tịch Ủy Ban Tư Pháp Hạ Viện
- Dân Biểu Doug Collins (Cộng Hòa), Thành viên cao cấp của Ủy Ban Tư Pháp Hạ Viện

một báo cáo gồm 4 trang với nội dung chính như sau:

- Về vấn đề việc Nga can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016: ***“Cuộc điều tra không xác định được là các thành viên của ban vận động tranh cử của ông Trump có âm mưu hay phối hợp với***

chính phủ Nga trong các hoạt động của họ nhằm can thiệp vào cuộc bầu cử.” (Nguyễn văn Anh ngữ: *“The investigation did not establish that members of the Trump Campaign conspired or coordinated with the Russian government in its election interference activities.”*)

- Về vấn đề cản trở công lý: **“Trong khi báo cáo này không kết luận là Tổng Thống đã phạm tội thì nó cũng không giải trừ các cáo buộc đối với ông ta.”** (Nguyễn văn Anh ngữ: *“while this report does not conclude that the President committed a crime, it also does not exonerate him.”*)

Trong báo cáo 4 trang này, Bộ Trưởng Barr còn nói thêm là, sau khi tham khảo với nhân viên của Bộ và Văn Phòng Cố Vấn Pháp Luật của Bộ (Office of Legal Counsel), và áp dụng các nguyên tắc hướng dẫn việc truy tố theo luật của liên bang, ông và Thứ Trưởng Rod Rosenstein đã đi đến kết luận là các chứng cứ tìm thấy trong cuộc điều tra của CVĐB đã không đủ để xác định là Tổng Thống đã phạm tội cản trở công lý. Ông cũng cho biết là việc xem xét và kết luận này không liên quan gì đến hay dựa trên các nhận định của hiến pháp chung quanh việc buộc tội và truy tố hình sự một vị tổng thống đang tại chức. (Nguyễn văn Anh ngữ như sau: *“... consulting with Department officials, including the Office of Legal Counsel, and applying the principles of federal prosecution that guide our charging decisions, Deputy Attorney General Rod Rosenstein and I have concluded that evidence developed during the Special Counsel’s investigation is not sufficient to establish that the President committed an obstruction-of-justice offense. Our determination was made without regard to, and is not based on, the constitutional considerations that surround the indictment and criminal prosecution of a sitting president.”*)

Báo cáo 4 trang này của Bộ Trưởng Barr đã tạo cơ sở cho Tổng Thống Donald Trump tuyên bố là ông đã được trắng án và tiếp tục lên án những người đã giúp tạo ra cuộc điều tra của CVĐB Mueller.

Ba ngày sau, 27-3-2019, CVĐB Mueller đã gửi một văn thư cho Bộ Trưởng Barr chỉ trích bản tóm lược 4 trang của ông Bộ Trưởng gửi cho Quốc Hội và sau đó phổ biến cho công chúng vào buổi chiều ngày 24-3 đã không nắm bắt được đầy đủ ngữ cảnh, bản chất và nội dung của việc làm và các kết luận của Văn Phòng CVĐB của ông. (Nguyễn văn Anh ngữ trong bức thư như sau: **“The summary letter the Department sent to Congress and released to the public late in the afternoon of March 24 did not fully capture the context, nature, and substance of this Office’s work and conclusions.”**) ^[5]

Sau đó Báo cáo Mueller đã được Bộ Trưởng Barr gửi đến cho Quốc Hội, nhưng thay vì là một Báo cáo đầy đủ, ông chỉ gửi đến một bản báo cáo đã kiểm duyệt và bôi xóa rất nhiều (redacted report) như sau:

- Tập I: Có việc bôi xóa trong 150 trang trên tổng số 204 trang (tỷ lệ 73.52%), trong đó có tất cả 7 trang bị xóa hoàn toàn, đó là các trang đánh số 18, 20, 30, 57, 177, 178, và 189, với các lý do chính như sau: Có Hại Cho Sự Việc Đang Diễn ra (Harm to Ongoing Matter, có khi viết tắt là HOM; Đời Tư Cá Nhân (Personal Privacy, có khi viết tắt là PP); Kỹ Thuật Điều Tra (Investigative Technique, có khi viết tắt là IT); Đại Bồi Thảm Đoàn (Grand Jury, có khi viết tắt là GJ)
- Tập II: Có việc bôi xóa trong 24 trang trên tổng số 186 trang (tỷ lệ 12.90%), trong đó có 2 trang bị xóa hoàn toàn, đó là các trang đánh số 129 và 130, với những lý do cũng giống như trong Tập I

Ngày 29-4-2019, Thứ Trưởng Bộ Tư Pháp, ông Rod Rosenstein, người đã bổ nhiệm ông Mueller, đã từ chức.^[6] Theo dư luận trong giới báo chí Hoa Kỳ, ông Rosenstein đã hết sức cố gắng chịu đựng, tiếp tục làm Thứ Trưởng, trong thời gian hai năm qua, 2017-2019, chỉ vì mục đích là để bảo vệ ông Mueller.

Hiện nay Ủy Ban Tư Pháp của Hạ Viện đang tiến hành đòi hỏi Bộ Tư Pháp phải giao nộp cho Ủy Ban bản báo cáo đầy đủ. Bộ Tư Pháp vẫn không chịu giao nộp và nội vụ có thể sẽ được đưa ra tòa án giải quyết.

CVĐB Mueller, vào ngày 29-5-2019, lần đầu tiên xuất hiện trước công chúng, trong một cuộc họp báo tại Bộ Tư Pháp, đã tuyên bố hai điều vô cùng quan trọng:

- Nếu chúng tôi đã có sự tin tưởng là tổng thống rõ ràng là đã không phạm tội thì chúng tôi đã nói như vậy rồi (nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“If we had had confidence that the president clearly did not commit a crime, we would have said so.”***)
- Hiến Pháp đòi hỏi một tiến trình khác hơn là hệ thống tư pháp hình sự để chính thức buộc tội một tổng thống đang tại chức (nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“The Constitution requires a process other than the criminal justice system to formally accuse a sitting president of wrongdoing.”*** ^[7])

Công Việc Điều Tra và Những Kết Luận

Bản Báo Cáo Mueller cho thấy tầm vóc lớn lao của cuộc điều tra do CVĐB Mueller và nhóm cộng sự của ông đã thực hiện trong hai năm qua. Tập I của Báo Cáo, tại trang 13, đã ghi rõ như sau:

- đã phát ra hơn 2.800 trát đòi (subpoena)
- thực hiện gần 500 lệnh cho phép xét và tịch thu (search-and-seizure warrants)
- được tòa án cấp cho hơn 230 lệnh đòi nhân chứng phải nộp các bản ghi về truyền thông (communication records)
- được tòa án cấp cho gần 50 lệnh cho phép sử dụng các tài liệu ghi chép (pen registers)
- thực hiện 13 yêu cầu cung cấp tài liệu với các chính phủ nước ngoài theo đúng các hiệp ước về tương trợ pháp lý
- phỏng vấn (interview) gần 500 nhân chứng trong đó có gần 80 nhân chứng trước một đại bồi thẩm đoàn.

Sau khi thực hiện điều tra, truy tìm chứng cứ, phỏng vấn nhân chứng, xét duyệt, đối chiếu, kiểm chứng các lời khai, và đánh giá kỹ lưỡng các chứng cứ dựa trên các tiêu chuẩn buộc tội và truy tố theo luật của liên bang, CVĐB và các cộng sự của ông đã đi đến những kết luận hết sức quan trọng đối với mục tiêu chính của cuộc điều tra đã ghi rõ trong Pháp Lệnh mang số 3915-2017 bổ nhiệm ông Mueller làm CVĐB như sẽ được trình bày bên dưới đây.

Về Việc Nga Can Thiệp Vào Cuộc Bầu Cử Tổng Thống Hoa Kỳ Năm 2016

Trước khi cuộc điều tra của ông Mueller được tiến hành, giới truyền thông Hoa Kỳ, trước và sau cuộc bầu cử tổng thống năm 2016, đã đề cập đến vấn đề này khá nhiều. Sau đó, chính các cơ quan tình báo của chính phủ Hoa Kỳ, đặc biệt là FBI (mà một trong các nhiệm vụ chính thức là đặc trách về phản gián –counterintelligence– bên trong nước Mỹ), đều xác nhận là Nga đã có những hoạt động nhằm can thiệp vào cuộc bầu cử với mục tiêu rất rõ ràng là phá hoại ứng cử viên Đảng Dân Chủ Hilary Clinton, và trợ giúp cho ứng cử viên Đảng Cộng Hòa Donald Trump. Sau khi cuộc bầu cử đã xong, Tổng Thống Barrack Obama đã ra lệnh áp dụng một số biện pháp trừng phạt Nga về việc này. Trước khi nhậm chức, chính ông Donald Trump cũng đã được các nhà lãnh đạo của các cơ quan tình báo Hoa Kỳ thuyết trình đầy đủ về việc này. Thế mà, trước sau như một, ngay cả cho đến ngày hôm nay, sau khi đã làm Tổng Thống được hơn hai năm, ông Donald Trump vẫn chưa bao giờ chấp nhận là Nga thật sự đã có can thiệp vào cuộc bầu cử của năm 2016. Cuộc điều tra của CVĐB Mueller đã đưa ra những bằng chứng cụ thể, rõ ràng và không thể chối cãi được, về việc Nga đã can thiệp gián tiếp và ngay cả trực tiếp vào cuộc bầu cử tổng thống của Hoa Kỳ trong năm 2016.

Cuộc điều tra của Văn Phòng CVĐB Mueller đã tìm hiểu thật rõ các tổ chức, cơ quan và cá nhân người Nga đã có những hành động can thiệp gián tiếp và trực tiếp vào cuộc bầu cử năm 2016. Sau đó họ đã phân tích và đánh giá rất kỹ lưỡng các can thiệp này và sau cùng đi đến quyết định truy tố các hành động phạm pháp của các tổ chức và cá nhân đó trước một đại bồi thẩm đoàn (Grand Jury).

Tổ chức đầu tiên tham gia vào việc này là Internet Research Agency (IRA), một tổ chức truyền thông có cơ sở tại St. Petersburg, Nga và cung cấp một mạng xã hội với các bài viết nhằm khoét sâu các mâu thuẫn chính trị và xã hội tại Hoa Kỳ. Người tài trợ cho IRA là tài phiệt Nga Yevgeniy Viktorovich Prigozhin được mọi người biết là có quan hệ chặt chẽ với Tổng Thống Nga Vladimir Putin. Hai người trực tiếp quản lý và chỉ huy công tác của IRA là Mikhail Bystrov và Mikhail Burchik. Ngoài IRA còn có thêm hai công ty cũng nằm dưới sự kiểm soát của Prigozhin là Concord Management and Consulting LLC và Concord Catering tham gia vào công việc này. IRA sử dụng tất cả các hình thức truyền thông, kể cả các mạng xã hội như Facebook và Twitter, trong các công tác của họ. Sử dụng tên của các công dân và đoàn thể, tổ chức của Mỹ, IRA đã tổ chức những cuộc tập hợp chính trị (political rallies) ủng hộ ông Trump, thí dụ như 3 lần tại New York, nhiều lần tại Florida trong tháng 8-2016, và nhiều lần tại Pennsylvania trong tháng 10-2016.^[8] IRA cũng mua các quảng cáo chính trị (political advertisements) trên các mạng xã hội như Facebook hay Twitter để ủng hộ Trump hay nói xấu Clinton. Thí dụ: một quảng cáo trên Facebook vào ngày 18-3-2016, với tiêu đề có ghi như sau: ***“If one day God lets this liar [chỉ ứng cử viên Clinton] enter the White House as a president, that day would be a real national tragedy.”***^[9] (Tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *Nếu một ngày nào đó Trời cho tên nói láo này [chỉ ứng cử viên Clinton] vào Tòa Bạch Ốc như là một tổng thống, ngày đó sẽ thật sự là một thảm kịch cho đất nước.* Và để ủng hộ ứng cử viên Trump, IRA cũng đã mua rất nhiều quảng cáo trên Instagram, phần lớn là qua các nhóm trên Facebook như ***“Being Patriotic,” “Stop All Invaders,”*** và ***“Secured Borders.”***^[10]

Tổ chức thứ nhì của Nga trong việc can thiệp vào cuộc bầu cử năm 2016 là cơ quan tình báo của quân đội Nga được biết dưới tên Chính Nha Tình Báo của Bộ Tổng Tham Mưu Quân Đội Nga (Main Intelligence Directorate of the General Staff of the Russian Army, tiếng Nga là Glavnoje Razvedyvatel’noje Uprevienije, viết tắt là GRU). Khác với IRA hoạt động công khai trên đất Mỹ, GRU, qua 2 đơn vị mang bí số 26165 và 74455,^[11] thực hiện công tác của mình tại Nga và công việc làm của họ là xâm nhập vào và lấy trộm các thông tin (hacking) trong hệ thống máy tính của ứng cử viên Clinton và Đại Hội Quốc Gia của Đảng Dân Chủ (Democratic National Convention, viết tắt là DNC) và Ủy Ban Tranh Cử Quốc Hội của Đảng Dân Chủ (Democratic Congressional Campaign Committee, viết tắt là DCCC). Khởi sự từ tháng 3-2016, GRU bắt đầu lấy trộm các điện thư (email) của các nhân viên trong ban vận động tranh cử của bà Clinton, kể cả của vị chủ tịch ủy ban là ông John Podesta. Từ tháng 4-2016, họ tiến hành lấy trộm điện thư của DNC. Đến giữa tháng 6-2016, khi DNC công bố vụ việc thì

GRU đã lấy trộm được hàng trăm ngàn tài liệu ^[12], và bắt đầu phân phối các tài liệu này ra dưới tên của hai cá nhân không có thật là “**DCLeaks**,” và “**Guccifer 2.0**.” Sau đó, từ tháng 7-2016, GRU bắt đầu phân phối các tài liệu lấy trộm này qua mạng WikiLeaks vì WikiLeaks, và đặc biệt là người tạo ra nó, Julian Assange, đã từng cho thấy là họ chống ứng cử viên Clinton. ^[13] Ngoài việc lấy trộm tài liệu của DCCC, DNC và ban vận động tranh cử của ứng cử viên Clinton như vừa kể, GRU còn tìm cách xâm nhập vào các hệ thống điện toán của các cơ quan phụ trách bầu cử tại các tiểu bang, thí dụ như, các hội đồng bầu cử (boards of elections), văn phòng của các vị quốc vụ khanh chịu trách nhiệm về bầu cử của tiểu bang (secretaries of state), các văn phòng bầu cử của các quận (county), và ngay cả máy PC của các nhân viên của các đơn vị này. ^[14]

Ngày 16-2-2018, Văn Phòng CVĐB đã nộp Bản Cáo Trạng (Indictment) gồm 37 trang tại Tòa Án của Vùng Thủ Đô Washington (U.S. District Court for the District of Columbia) buộc tội tổ chức IRA, và hai công ty Concord Management and Consulting LLC và Concord Catering cùng một danh sách bị cáo gồm tất cả 13 người Nga, trong đó có Yevgeniy Viktorovich Prigozhin, Mikhail Ivanovich Bystrov, và Mikhail Leonidovich Burchik về việc can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống Hoa Kỳ năm 2016. ^[15] Ngày 13-7-2018, Văn Phòng CVĐB cũng đã nộp một Bản Cáo Trạng gồm 29 trang cho cùng Tòa Án nói trên buộc tội các nhân viên của hai đơn vị 26165 và 74455 của GRU gồm tất cả 12 người về việc đã xâm nhập bất hợp pháp và lấy trộm tài liệu của những công dân Mỹ trong thời gian bầu cử tổng thống Hoa Kỳ năm 2016. ^[16] Cả 2 vụ án này đều chưa kết thúc.

Quan Hệ Giữa Ban Vận Động Tranh Cử của Ông Trump và Người Nga

Trong cuộc tranh cử tổng thống của năm 2016, ngay từ đầu, trong thời gian các cuộc bầu cử sơ bộ (primary elections) trong năm 2015, ứng cử viên Donald Trump luôn luôn xác quyết là ông không có làm ăn gì ở Nga cả. ^[17] Cuộc điều tra của Văn Phòng CVĐB Mueller đã cho thấy hoàn toàn không phải như những lời tuyên bố này.

Cuộc điều tra của Văn Phòng CVĐB đã phát hiện rất nhiều kết nối (links, từ đã được dùng chính thức trong Pháp Lệnh bổ nhiệm ông Mueller, xin xem lại Hình 1 ở trang 2) giữa các cá nhân trong ban vận động tranh cử của ông Trump và những cá nhân có liên hệ đến chính phủ Nga.

Trong Thời gian Tranh Cử (Tháng 9-2015 đến Ngày 8-11-2016)

Trong thời gian từ tháng 9-2015 cho đến ngày 8-11-2016 (bầu cử tổng thống diễn ra vào ngày 9-11-2016), nhiều cá nhân trong ban vận động tranh cử của ông Trump đã có những liên hệ với người Nga, cụ thể là một số vụ việc sau đây:

- Michael Cohen: luật sư riêng của ông Trump, làm việc với người Nga trong dự án xây cất Trump Tower tại Moscow

- George Papadopoulos: cố vấn về chính sách ngoại giao trong ban vận động tranh cử của ông Trump đã nhiều lần liên lạc với người Nga để lấy thông tin có hại cho ứng cử viên Clinton
- Carter Page: cố vấn về chính sách ngoại giao của ban vận động tranh cử của ông Trump đã đi Nga hai lần vào tháng 7 và tháng 12-2016 và đã có gặp gỡ các viên chức trong chính phủ Nga.
- Roger Stone: thành viên ban vận động tranh cử của ứng cử viên Trump, đã nhiều lần liên hệ với Wikileaks và người sáng lập tổ chức này, Julian Assange, về vấn đề các tài liệu mà tình báo Nga đã lấy trộm
- Cuộc họp tại Trump Tower (New York City) giữa con trai lớn của ông Trump là Donald Trump Jr., con rể của ông Trump là Jared Kushner, và Paul Manafort, chủ tịch ban vận động tranh cử của ông Trump với một số người Nga trong đó có một luật sư đã từng là một công tố viên của chính phủ Nga; mục đích của cuộc họp là để phía Nga cung cấp một số thông tin có hại cho đối thủ của ông Trump là ứng cử viên Clinton
- Các sự kiện xảy ra trong thời gian Đại Hội Đảng Cộng Hòa: Thượng Nghị Sĩ Jeff Sessions tiếp xúc với Đại Sứ Nga Sergey Kislyak, thay đổi trong chương trình hoạt động của Đảng Cộng Hòa (party platform)
- Các liên lạc với Đại Sứ Nga Kislyak sau Đại Hội Đảng Cộng Hòa
- Các mối quan hệ của Paul Manafort với Nga và Ukraine

Sau cuộc bầu cử và trong thời gian chuyển tiếp giữa hai chính phủ Obama và Trump cũng đã diễn ra khá nhiều kết nối giữa người của ông Trump và người Nga, trong đó quan trọng nhất là các vụ việc sau đây:

- Vụ Kirill Dmitriev, một tài phiệt Nga có liên hệ mật thiết với Tổng Thống Nga Vladimir Putin, đã có hai cuộc họp tại đảo Seychelles vào ngày 11-1-2017 với Erik Prince, một người ủng hộ Trump và là cộng tác viên với Steve Bannon, cố vấn chiến lược của Trump.
- Vụ Đại Sứ Nga Kislyak họp với Jared Kushner và Michael Flynn, Cố Vấn An Ninh Quốc Gia chỉ định của ông Tổng Thống đắc cử Trump tại Trump Tower (New York City)
- Vụ Michael Flynn gọi điện thoại cho Đại Sứ Nga Kislyak về việc Chánh phủ Obama ra lệnh trừng phạt Nga vì đã can thiệp vào cuộc bầu cử

Văn Phòng CVĐB đã điều tra rất kỹ lưỡng các vụ việc vừa ghi lại bên trên. Trong quá trình đánh giá các vụ việc và bằng chứng, ông Mueller đã chủ trương không xét trên khía cạnh **“collusion,”** là từ mà giới truyền thông Hoa Kỳ đã sử dụng khi thảo luận về mối quan hệ giữa những người của ông Trump với người Nga với lý do là từ **“collusion”** không có trong các tội danh của luật pháp liên bang. Thay vào đó, ông

xem xét các vụ việc đó theo luật về âm mưu (conspiracy) và đi đến kết luận là cuộc điều tra đã **không xác định được là ban vận động tranh cử** [của ông Trump] **đã phối hợp hay âm mưu với chính phủ Nga trong các hoạt động của họ can thiệp vào cuộc bầu cử**. (Nguyên văn Anh ngữ trong cáo cáo chính thức như sau: ***“Ultimately, the investigation did not establish that the Campaign [Trump campaign] coordinated or conspired with the Russian government in its election-interference activities.”*** ^[18]

Tuy không tìm được bằng chứng để kết tội người của ông Trump trong việc phối hợp và âm mưu với người Nga, ông Mueller và các cộng sự viên của ông đã tìm được nhiều bằng chứng để kết tội và truy tố một số người của ông Trump với một số tội danh khác, với kết quả như sau:

- George Papadopoulos: theo Bản Cáo Trạng nộp tại Tòa Án Washington, DC (District Court for the District of Columbia) ngày 5-10-2017, với tội danh là khai gian dối trong cuộc điều tra của FBI ngày 27-1-2017; Papadopoulos đã nhận tội, chịu hợp tác với Văn Phòng CVĐB, nên chỉ bị xử có 18 ngày tù. ^[19]
- Paul Manafort: theo Bản Cáo Trạng dài 24 trang, nộp tại Tòa Án Washington, D.C. (District Court for the District of Columbia) ngày 14-9-2018, với các tội danh là âm mưu chống lại Hoa Kỳ, rửa tiền, trốn thuế, lừa gạt ngân hàng, ảnh hưởng nhân chứng, bị xử tổng cộng 90 tháng tù giam (7 năm tuổi) và đã bị tổng giam từ tháng 6-2018. ^[20]
- Michael Cohen: theo Bản Cáo Trạng nộp tại Tòa Án ở New York City (U.S. District Court for the Southern District of New York) vào ngày 29-11-2018, dài 10 trang, bị buộc tội đã nói láo trước Quốc Hội về vấn đề Trump Tower Moscow, và một số vụ việc khác; Cohen, sau đó, đã nhận tội, và hợp tác với Văn Phòng CVĐB. Cohen đã bị tòa tuyên án 3 năm tù và phạt gần 2 triệu đô la. ^[21]
- Roger Stone: theo Bản Cáo Trạng nộp tại Tòa Án Washington, D.C. (U.S. District Court for the District of Columbia) ngày 24-1-2019, dài 23 trang, bị buộc tội nói láo trước Quốc Hội để cản trở các cuộc điều tra của hai ủy ban về tình báo của Hạ và Thượng Viện. Vụ án này vẫn còn đang xét xử. ^[22]
- Michael Flynn: theo Bản Cáo Trạng nộp tại Tòa Án Washington, D.C. (U.S. District Court for the District of Columbia) ngày 1-12-2017, dài 6 trang, bị buộc tội đã khai láo với FBI về việc liên hệ với Đại sứ Nga Kislyak; đã nhận tội và đã đồng ý hợp tác với VP CVĐB. Vụ án này vẫn còn đang xét xử. ^[23]

Về Vấn Đề Cản Trờ Công Lý

Vấn đề này là nội dung của toàn bộ Tập II của Báo Cáo Mueller. Ngay trong phần mở đầu của Tập II này, tại trang 1, CVĐB Mueller đã ghi rõ nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“Beginning in 2017, the President of the United States took a variety of actions towards the ongoing FBI investigation into Russia’s interference in the 2016 presidential election and related matters that raised questions about whether he had obstructed justice... This Volume of our report summarizes our obstruction-of-justice investigation of the President.”*** (tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “Khởi sự trong năm 2017, Tổng Thống Hoa Kỳ đã có một loạt hành động đối với cuộc điều tra đang diễn ra của FBI, về việc Nga can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016 và các vấn đề có liên hệ, đã khiến cho người ta nêu lên những câu hỏi có phải ông đã cản trở công lý hay không... Tập này của báo cáo tóm tắt cuộc điều tra của chúng tôi về việc cản trở công lý của Tổng Thống.”)

Trước khi tiến hành cuộc điều tra này, CVĐB Mueller đã tham khảo ý kiến của Văn Phòng Cố Vấn Pháp Luật của Bộ Tư Pháp (Department of Justice, Office of Legal Counsel) và được biết những điều quan trọng sau đây:

- Không thể buộc tội một tổng thống đang tại chức vì làm như vậy sẽ cản trở việc tổng thống thi hành nhiệm vụ cai trị theo hiến pháp
- Mặc dù vậy, việc điều tra về hình sự trong nhiệm kỳ tổng thống vẫn được phép tiến hành
- Tổng thống sẽ không còn được hưởng quyền miễn tố sau khi rời chức vụ

Dựa trên các điều vừa kể trên, ông Mueller, mặc dù đã biết trước rất rõ ràng là ông không có thể truy tố Tổng Thống Donald Trump về tội cản trở công lý, ông vẫn tiến hành cuộc điều tra và ông đã tìm ra được rất nhiều bằng chứng cho thấy rõ ràng là Tổng Thống Trump đã có những hành động nhằm cản trở hoặc cố tình gây khó khăn cho cuộc điều tra. Toàn bộ cuộc điều tra, ghi lại thật chi tiết trong Tập II của báo cáo, đã được tập trung vào 11 vấn đề quan trọng và sau đây là tóm lược những điều mà cuộc điều tra đã tìm ra

Vấn Đề 1: Phản Ứng của Trump Đối với Báo Cáo Về Việc Nga Ủng Hộ Trump

Trong thời gian tranh cử cũng như sau cuộc bầu cử, khi được hỏi về các mối quan hệ có thể có của ông với Nga, ông Trump luôn luôn chối là không hề có liên hệ gì với Nga cả mặc dù công ty của ông, Trump Organization, vẫn còn tiếp tục dự án Trump Tower Moscow cho đến tháng 6-2016. Ông Trump cũng luôn luôn phát biểu là ông không tin là Nga đã xâm nhập và lấy trộm các điện thư, trong khi chính các thành viên

trong ban vận động tranh cử của ông bí mật liên hệ với Wikileaks để biết trước các đợt thông báo về các điện thư lầy trộm này.

Vấn đề 2: Hành Động của Tổng Thống Trump Liên Quan đến Cuộc Điều Tra về ông Michael Flynn

Ông Michael Flynn, một Trung Tướng hồi hưu, là một thành viên quan trọng trong ban vận động tranh cử của ông Trump và sau đó đã được Tổng Thống đắc cử Trump chỉ định làm Cố Vấn An Ninh Quốc Gia. Trong thời gian hai tháng chuyển tiếp giữa chính phủ Obama và chính phủ Trump, ông Flynn cũng là một thành viên quan trọng trong Nhóm Chuyển Tiếp (Presidential Transition Team, viết tắt là PTT). Ngày 29-12-2016, Chính phủ Obama thông báo một số biện pháp trừng phạt đối với Nga vì Nga đã can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống. Ông Flynn đã gọi điện thoại cho Đại sứ Nga Kislyak và yêu cầu Nga dừng trả đũa và sau đó Nga đã không trả đũa. Ngày 12-1-2017, tờ báo Washington Post loan tin Flynn đã liên lạc với Kislyak ngay trong ngày Chính phủ Obama thông báo trừng phạt Nga. Tổng Thống đắc cử Trump rất giận dữ về chuyện này và ra lệnh phải “dẹp cái chuyện này” (nguyên văn “kill the story”). Do áp lực đó, Flynn đã ra lệnh cho người phó của ông là Bà Kathleen Troia (K.T.) McFarland gọi điện thoại cho tờ báo Washington Post cho biết là không hề có chuyện đó. Ngay cả khi Phó Tổng Thống đắc cử Mike Pence hỏi ông về chuyện đó, Flynn cũng trả lời là không có. Khi cơ quan FBI tiến hành điều tra về chuyện đó thì Flynn cũng trả lời là không có. Tuy nhiên, câu chuyện ngày càng nổ lớn ra và sau cùng, ngày 13-2-2017, Michael Flynn phải từ chức Cố Vấn An Ninh Quốc Gia. Ngày hôm sau, 14-2-2017, trong khi ăn trưa với ông Chris Christie, Thống Đốc tiểu bang New Jersey, Tổng Thống Trump nói với Christie là: “Bây giờ mình đã cách chức Flynn rồi, chuyện Nga coi như xong.” (Nguyên văn Anh ngữ: **“Now that we fired Flynn, the Russia thing is over”**). Ông Christie đã trả lời ngay: “Còn lâu.” (Nguyên văn Anh ngữ: **“No way”**).^[24] Và quả thật là câu chuyện đó đã không xong như ông Trump đã nghĩ vì FBI vẫn tiếp tục tiến hành điều tra Flynn và có thể sẽ truy tố Flynn về tội đã nói láo với FBI. Theo luật pháp liên bang, 18 U.S.C. § 1001, khai gian với FBI là một tội hình sự có thể bị tù đến 5 năm.^[25] Đến 4 giờ chiều cùng ngày, ông Trump có một buổi họp với Bộ Trưởng Tư Pháp Jeff Sessions, Giám Đốc FBI James Comey, và một số viên chức khác về vấn đề nội an. Lúc cuối buổi họp, ông Trump yêu cầu mọi người ra khỏi phòng họp để ông nói chuyện riêng với ông Comey. Lúc đó Bộ Trưởng Tư Pháp Sessions và con rể ông Trump là Jared Kushner vẫn còn trong phòng họp, ông Trump yêu cầu hai người rời phòng họp luôn. Sau khi tất cả mọi người đều đã rời phòng họp, có một lúc Đồng Lý Văn Phòng Phủ Tổng Thống (White House Chief of Staff) là ông Reince Priebus mở cửa phòng họp định vào trình một chuyện gì đó thì ông Trump cũng không cho vào. Khi chỉ còn hai người, Tổng Thống Trump mới nói về chuyện của Flynn, đại ý khen Flynn là một người tốt và yêu cầu Comey bỏ qua, đừng điều tra về Flynn nữa.

(Nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“I want to talk about Michael Flynn... he is a good guy and has been through a lot... I hope you can see your way to letting this go, to letting Flynn go. He is a good guy. I hope you can let this go.”*** (Tạm dịch sang Việt ngữ như sau: ***“Tôi muốn nói về chuyện của Michael Flynn...ông ta là một người tốt và đã trải qua lắm chuyện rồi... Tôi hy vọng anh có thể tìm cách bỏ qua, bỏ qua cho Flynn đi... Ông ta là một người tốt. Tôi hy vọng anh có thể bỏ qua).*** Ông Comey, tuy đồng ý với ông Trump rằng ông Flynn là một người tốt nhưng không hứa sẽ chấm dứt cuộc điều tra về ông Flynn.^[26] Sau này, khi điều trần trước Ủy Ban về Tình Báo của Thượng Viện ngày 8-6-2017, trả lời câu hỏi của Thượng Nghị Sĩ Marco Rubio (đảng Cộng Hòa, tiểu bang Florida) ông Comey đã xác nhận là ông đã xem những lời nói của Tổng Thống Trump với ông vào buổi chiều ngày hôm đó trong Phòng Bầu Dục (Oval Office, nơi làm việc của Tổng Thống Hoa Kỳ trong Tòa Bạch Ốc) như là một chỉ thị, một mệnh lệnh phải thi hành, ***“RUBIO: And as you perceived it, while it was a request that — he hoped you did away with it, you perceived it as an order, given his position, the setting and the like, and some of the circumstances? COMEY: Yes.”***^[27] (Tạm dịch sang Việt ngữ như sau: ***“RUBIO: Và như ông đã nhận thức, trong khi nó là một yêu cầu rằng – ông ta hy vọng ông bỏ qua chuyện đó, ông đã nhận thức nó như là một mệnh lệnh, dựa trên địa vị của ông ấy, khung cảnh và hoàn cảnh lúc đó? COMEY: Đúng vậy.***) Chúng ta nên nhớ rằng khi trả lời câu hỏi này, ông Comey đang điều trần trước Quốc Hội và đã tuyên thệ là nói sự thật.

Vấn Đề 3: Phản Ứng của Ông Trump Đối Với Việc FBI Công Khai Xác Nhận Đang Điều Tra Nga

Vào cuối tháng 2-2017, Bộ Tư Pháp đã có thảo luận trong nội bộ là ông Bộ Trưởng Sessions có nên tự rút lui (recuse) ra khỏi cuộc điều tra về việc Nga can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016 hay không. Lý do là vì báo chí đã phanh phui ra chuyện ông đã có nhiều lần liên hệ với Đại sứ Nga Kislyak trong thời gian cuộc bầu cử mà ông đã không thông báo trong lúc điều trần trước Thượng Viện để được viện này phê chuẩn trong chức vụ Bộ Trưởng Tư Pháp. Vì chuyện này, Quốc Hội đã kêu gọi ông Bộ Trưởng nên tự ý rút lui và đề cử một cố vấn đặc biệt (a special counsel) để phụ trách cuộc điều tra đó. Biết được chuyện này, sáng ngày 2-3-2017, Tổng Thống Trump đã tìm cách ngăn chặn quyết định rút lui của ông Sessions. Ông ra lệnh cho luật sư cố vấn pháp luật tại Phủ Tổng Thống, ông Don McGahn, điện thoại cho ông Sessions và nói cho ông Sessions biết là Tổng Thống không muốn ông ấy rút lui nhưng ông Sessions đã trả lời là ông ấy có ý định rút lui cho đúng theo luật pháp. Ngay chiều ngày hôm đó, 2-3-2017, ông Sessions thông báo quyết định tự rút lui của ông. Ông Trump rất tức giận. Trong cuối tuần đó, cả hai ông Sessions và McGahn cùng bay xuống Mar-a-Lago, ở Florida, nơi nghỉ cuối tuần của gia đình ông Trump. Ông Trump đã kéo ông Sessions ra nói chuyện riêng và lại đề nghị ông Sessions nên rút lại quyết định rút

lui đó (unrecuse) nhưng ông Sessions vẫn không chịu, và cương quyết giữ vững quyết định rút lui của ông. Ngày 20-3-2017, Giám Đốc FBI James Comey điều trần trước Ủy Ban Tình Báo Hạ Viện (House Permanent Select Committee of Intelligence – HPSCI). Trong lời mở đầu cuộc điều trần, ông Comey nói rõ ràng, nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“...authorized by the Department of Justice to confirm that the FBI, as part of [its] counterintelligence mission, is investigating the Russian government’s efforts to interfere in the 2016 presidential election and that includes investigating the nature of any links between individuals associated with the Trump campaign and the Russian government and whether there was any coordination between the campaign and Russia’s efforts. As with any counterintelligence investigation, this will also include an assessment of whether any crimes were committed.”***

(Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “...được Bộ Tư Pháp cho phép xác nhận là FBI, như một phần trong sứ mạng phản tình báo, đang điều tra việc chính phủ Nga đã có những cố gắng can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016, và cuộc điều tra này cũng bao gồm luôn việc điều tra bản chất của bất cứ kết nối nào giữa những cá nhân có liên hệ đến ban vận động tranh cử của ông Trump và chính phủ Nga và cũng xét xem có bất cứ sự phối hợp nào giữ ban vận động tranh cử và các cố gắng can thiệp của Nga. Cũng như bất cứ cuộc điều tra phản tình báo nào, cuộc điều tra này cũng bao gồm việc đánh giá xem đã có xảy ra những việc phạm pháp nào hay không”). Khi được hỏi một cách cụ thể là Tổng Thống Trump có phải là một mục tiêu trong cuộc điều tra hay không thì ông Comey từ chối không trả lời câu hỏi đó. Sau cuộc điều trần đó của ông Comey, báo chí đều cho rằng FBI đang điều tra tổng thống. Ông Trump rất tức giận và đã gọi điện thoại cho ông McGahn rất nhiều lần trong ngày hôm đó, ra lệnh cho McGahn phải can thiệp ngay với Bộ Tư Pháp để Bộ ra thông báo cải chánh chuyện đó. McGahn đã điện thoại ngay nhiều lần cho ông Dana Boente lúc bấy giờ đang là Quyền Bộ Trưởng Tư Pháp chịu trách nhiệm về cuộc điều tra, trong đó có một lần ông McGahn đề nghị ông Boente sớm kết thúc cuộc điều tra nhưng ông Boente đã bác bỏ yêu cầu đó. Trong những tuần lễ sau đó, Tổng Thống Trump đã nhiều lần yêu cầu các vị lãnh đạo cộng đồng tình báo Hoa Kỳ lên tiếng công khai bác bỏ các tin tức tổng thống có dính líu vào vụ Nga can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016. Ngày 22-3-2017, Tổng Thống Trump yêu cầu ông Daniel Coats, Giám Đốc Tình Báo Quốc Gia (Director of National Intelligence; cơ quan Office of the Director of National Intelligence, viết tắt là ODNI, là một cơ quan mới được thành lập vào năm 2005, sau vụ 9-11), với nhiệm vụ phối hợp và lãnh đạo toàn bộ cộng đồng tình báo của Hoa Kỳ), can thiệp vào cuộc điều tra của FBI. Ông Michael Dempsey, người đã từng giữ chức vụ Quyền Giám Đốc Tình Báo Quốc Gia, từ ngày 20-1-2017 cho đến 16-3-2017, trước khi ông Daniel Coats nhậm chức, đã cho biết là ngay sau cuộc họp với Tổng Thống Trump, ông Coats đã nói cho ông Dempsey biết là Tổng Thống Trump đã yêu cầu ông liên hệ với ông Comey để xem có cách gì chấm dứt cuộc điều tra càng sớm càng tốt hay không và ông đã dứt khoát trả lời là ông không muốn can thiệp vào cuộc điều tra của FBI. Ngày 25-3-2017, Tổng Thống Trump gọi điện thoại cho Đô Đốc Michael Rogers,

Giám Đốc Cơ Quan An Ninh Quốc Gia (Director of National Security Agency). Trong cuộc điện đàm, Tổng Thống Trump than phiền với ông Rogers rằng các bài báo nói là ông có dính líu với người Nga là không đúng sự thật và hỏi ông Rogers có cách nào giúp phản biện các bài báo đó hay không. Ông Michael Pompeo, lúc đó là Giám Đốc Cơ Quan Trung Ương Tình Báo (CIA = Central Intelligence Agency), cũng ghi nhận là Tổng Thống Trump đã rất nhiều lần than phiền về cuộc điều tra của FBI. Ngày 30-3-2017, Tổng Thống Trump gọi điện thoại nói chuyện trực tiếp với Giám Đốc FBI Comey là cuộc điều tra đã tạo ra một đám mây khiến cho ông ta gặp nhiều khó khăn trong công việc và hỏi ông Comey có thể làm được gì để thổi tan đám mây đó không (nguyên văn Anh ngữ: ***what could be done to “lift the cloud.”*** Sáng ngày 11-4-2017, Tổng Thống Trump lại gọi cho ông Comey một lần nữa về chuyện này. Ông Comey cho biết ông đã chuyển lời của Tổng Thống cho ông Boente nhưng ông thấy ông Boente đáp ứng, đồng thời ông cũng lưu ý Tổng Thống Trump là những yêu cầu như thế nên được thực hiện qua Văn Phòng Cố Vấn Pháp Luật của Tòa Bạch Ốc (tức là văn phòng của ông McGahn) với Bộ Tư Pháp.

Nói tóm lại, phản ứng của Tổng Thống Trump đối với cuộc điều tra của FBI, khi cuộc điều tra đã trở nên công khai, là rất tiêu cực, và ông đã làm mọi cách để có thể bóp chết nó ngay từ đầu.^[28]

Vấn Đề 4: Diễn Tiến Đưa Đến Việc Cách Chức Giám Đốc FBI Comey

Ngày 3-5-2017, Giám Đốc FBI Comey lại có một buổi điều trần trước Ủy Ban Tư Pháp của Thượng Viện và, một lần nữa, ông cũng đã từ chối không trả lời câu hỏi có phải Tổng Thống Trump là một trong những cá nhân bị điều tra hay không. Ngay buổi chiều hôm đó, Tổng Thống Trump đã họp với Bộ Trưởng Tư Pháp Sessions và cố vấn McGahn. McGahn đã báo cáo về việc Comey đã từ chối không trả lời câu hỏi đó tại buổi điều trần. Tổng Thống Trump rất tức giận và trút cơn giận lên Sessions, cho rằng mọi việc là do Sessions đã tự ý rút lui khỏi cuộc điều tra của FBI. Sessions đã trả lời là ông phải làm như vậy vì đó là luật. Theo ông Sessions thì khi cuộc họp chấm dứt thì rõ ràng là Tổng Thống Trump rất bất mãn đối với ông Comey. Ông Steve Bannon, Cố Vấn về Chiến Lược của Tòa Bạch Ốc, cho biết là Tổng Thống Trump đã đem chuyện ông Comey bàn với ông ít nhất là 8 lần trong hai ngày 3 và 4-5-2017. Ông Bannon đã khai với Văn Phòng CVĐB Mueller là ông có nói với ông Trump là không thể cách chức ông Comey với lý do là “tàu đã rời bến” (nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“the ship has sailed”***). Ông Bannon cũng nói với Tổng Thống Trump là việc cách chức ông Comey sẽ không thể làm cho cuộc điều tra ngưng lại được. Tổng Thống Trump đã không nghe lời cố vấn của Bannon và quyết tâm cách chức ông Comey. Ngày Thứ Sáu, 5-5-2017, ông ra lệnh cho cố vấn cao cấp của Tòa Bạch Ốc, ông Stephen Miller, soạn thảo bức thư cách chức ông Comey trong đó phải có một phần nói lên rằng tổng thống không phải là đối tượng của cuộc điều tra. Sau khi ông Miller thảo xong thư đó, vào lúc 5 giờ chiều,

ngày Thứ Hai, 8-5-2017, Tổng Thống Trump đã có một buổi họp với Bộ Trưởng Tư Pháp Sessions, Thứ Trưởng Tư Pháp Rosenstein và các cố vấn của ông và đưa cho mọi người đọc bức thư mà Miller đã thảo đó. Trong buổi họp này, ông Trump yêu cầu mọi người thảo luận về phương thức nên sử dụng trong việc cách chức ông Comey. Cố vấn McGahn đã có đề nghị là nên để cho Comey xin từ chức nhưng ông Trump không chịu và nhất quyết phải cách chức Comey. Dựa trên ý kiến của cả nhóm, Tổng Thống Trump yêu cầu Thứ Trưởng Rosenstein viết một thư chính thức đề nghị cách chức Comey để ông có thể sử dụng dụng trong việc cách chức Comey. Ông Rosenstein đồng ý sẽ viết bức thư đó. Tổng Thống Trump cũng yêu cầu Rosenstein ghi rõ luôn trong thư đó sự kiện Comey đã từ chối không chịu xác nhận một cách công khai và chính thức là tổng thống không phải là mục tiêu của cuộc điều tra nhưng ông Rosenstein không chịu làm theo yêu cầu này vì ông cho rằng bức thư mà ông sẽ viết đề nghị cách chức ông Comey không dựa trên cuộc điều tra đang diễn ra. Vì thế, sau cuộc họp, khi trở về Bộ Tư Pháp, ông Rosenstein đã nói với nhân viên là lý do ông đề nghị thay thế ông Comey không phải là những lý do của Tổng Thống (nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“he told DOJ colleagues that his own reasons for replacing Comey were “not [the President’s] reasons.”*** ^[29] Tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *“ông nói với các đồng nghiệp tại DOJ [Department of Justice = Bộ Tư Pháp] rằng các lý do riêng của ông về việc thay thế Comey là khác với các lý do của Tổng Thống.”* Sáng ngày Thứ Ba, 9-5-2017, Bộ Tư Pháp gửi sang Tòa Bạch Ốc một thư của Bộ Trưởng Sessions đề nghị cách chức Comey kèm theo là một công văn (memorandum) của Thứ Trưởng Rosenstein gửi cho Bộ Trưởng Sessions, với nhan đề ***“Restoring Public Confidence in the FBI”*** (tạm dịch sang Việt ngữ: *Tạo lại niềm tin của công chúng vào Cơ Quan FBI*). Tổng Thống rất hài lòng và ra lệnh cho cố vấn Miller thảo lại bức thư cách chức ông Comey, sử dụng hai tài liệu đó làm căn bản. Ông Trump cũng ra lệnh cho ông Miller phải ghi vào trong bức thư đó là ông Comey đã ba lần thông báo cho Tổng Thống rằng Tổng Thống không phải là mục tiêu của cuộc điều tra. Cố Vấn McGahn và Đồng Lý Văn Phòng Phủ Tổng Thống Priebus đều phản đối việc này nhưng Tổng Thống Trump cương quyết ra lệnh cho Miller phải ghi như vậy. Kết quả là bức thư cách chức gửi cho ông James Comey, Giám Đốc FBI, đã có nội dung như sau:

Dear Director Comey:

I have received the attached letters from the Attorney General and Deputy Attorney General of the United States recommending your dismissal as the Director of the Federal Bureau of Investigation. I have accepted their recommendation and you are hereby terminated and removed from office, effective immediately.

While I greatly appreciate you informing me, on three separate occasions, that I am not under investigation, I nevertheless concur with the judgment of the Department of Justice that you are not able to effectively lead the Bureau.

It is essential that we find new leadership for the FBI that restores public trust and confidence in its vital law enforcement mission.

I wish you the best of luck in your future endeavors.

Donald J. Trump

Nguồn: Internet, tại địa chỉ sau đây:

<https://www.cnn.com/2017/05/09/politics/fbi-james-comey-fired-letter/index.html>

(Xin tạm dịch bức thư sang Anh ngữ như sau:

Giám Đốc Comey thân mến:

Tôi đã nhận được các thư đính kèm của các ông Bộ Trưởng và Thứ Trưởng Bộ Tư Pháp khuyến cáo cho ông rời khỏi chức vụ Giám Đốc Cơ Quan Điều Tra Liên Bang. Tôi đã chấp nhận các khuyến cáo của họ và với văn thư này ông bị chấm dứt nhiệm vụ và việc này có hiệu quả ngay lập tức.

Mặc dù tôi rất cảm ơn việc ông đã thông báo cho tôi, trong ba lần khác nhau, rằng tôi không phải mục tiêu của cuộc điều tra, tôi vẫn đồng ý với phán quyết của Bộ Tư Pháp là ông không thể lãnh đạo Cơ Quan một cách có hiệu quả.

Chúng ta rất cần tìm một lãnh đạo mới cho Cơ Quan Điều Tra Liên Bang để tạo lại sự tin cậy và niềm tin của công chúng trong sứ mệnh chấp pháp thiết yếu của Cơ Quan.

Chúc ông nhiều may mắn trong các công việc trong tương lai của ông.

Ký tên

Donald J. Trump)

Vấn đề 5: Những Cố Gắng của Tổng Thống Để Cách Chức Cố Vấn Đặc Biệt

Ngày 17-5-2017, Thứ Trưởng Bộ Tư Pháp Rod Rosenstein ký sắc lệnh bổ nhiệm ông Robert S. Mueller, III, vào chức vụ Cố Vấn Đặc Biệt cho Bộ Tư Pháp (Special

Counsel for the United States Department of Justice) với nhiệm vụ điều tra việc chính phủ Nga đã can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống của Hoa Kỳ trong năm 2016. Hôm đó, Tổng Thống Trump đang họp trong Phòng Bầu Dục với Bộ Trưởng Tư Pháp Sessions, ông Jody Hunt, Chánh Văn Phòng của ông Sessions, và Cố vấn McGahn về vấn đề tuyển chọn người thay thế cho ông Comey. Theo ghi chú của ông Hunt thì ngay khi nhận được tin này, phản ứng đầu tiên của Tổng Thống Trump là bật ngửa trên ghế ngồi và thốt lên với nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“Oh my God. This is terrible. This is the end of my presidency. I’m fucked.”*** ^[30] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “Trời ơi. Kinh khủng quá. Nhiệm kỳ tổng thống của tôi coi như xong rồi. Tôi tiêu rồi!”). Tổng Thống Trump rất tức giận và trách cứ ông Sessions rất nặng nề và bảo ông Sessions nên từ chức đi. Ông Sessions đồng ý sẽ viết đơn từ chức (nhưng sau cùng Tổng Thống Trump không chấp nhận việc từ chức này) và rời khỏi Phòng Bầu Dục. Bà Hope Hicks, Giám Đốc Truyền Thông (Director of Communications) của Tòa Bạch Ốc, cũng cho biết là Tổng Thống Trump vô cùng tức giận với việc bổ nhiệm CVĐB này. Vì vậy ông đã tìm đủ mọi cách để nói xấu, phá hoại cuộc điều tra, và loại trừ CVĐB. Việc đầu tiên Tổng Thống Trump đã làm là cho rằng ông Mueller không thể đảm trách chức vụ CVĐB vì lý do có mâu thuẫn về quyền lợi (conflict of interest). Tuy nhiên, những lý do ông đưa ra đều bị chính những cố vấn thân cận của ông, như Steve Bannon, Reince Priebus, Don McGahn, cho là “lố bịch” (nguyên văn tiếng Anh là “ridiculous”) và hoàn toàn không đứng vững. Ngày 23-5-2017, Bộ Tư Pháp ra thông báo cho biết các viên chức của Bộ phụ trách vấn đề đạo đức (ethics) đã xác định là không có vấn đề “mâu thuẫn về quyền lợi,” nghĩa là, theo báo chí, ông Mueller đã chính thức được phép (cleared) để đảm nhận chức vụ CVĐB đó. Tờ báo ***Washington Post***, trong số ra ngày 14-6-2017, cho độc giả biết là CVĐB đang điều tra xem Tổng Thống có phạm tội cản trở công lý hay không. Đây là lần đầu tiên một thông tin công cộng nêu đích danh Tổng Thống Trump là mục tiêu của cuộc điều tra. Không còn có thể tấn công CVĐB về mặt pháp lý (mâu thuẫn về quyền lợi) nữa, ông Trump quay sang tấn công chính cuộc điều tra, gọi cuộc điều tra là một cuộc “khủng bố” (nguyên văn Anh ngữ: witch hunt). Trong một tweet vào ngày 15-6-2017, một ngày sau bài báo của ***Washington Post***, ông Trump viết như sau: ***“You are witnessing the single greatest WITCH HUNT in American political history.”*** ^[31] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “Các bạn đang chứng kiến một cuộc khủng bố lớn nhất trong lịch sử chính trị của Hoa Kỳ”). Từ “witch hunt” sau đó còn được ông Trump sử dụng rất nhiều lần nữa (có thể đến hàng trăm lần) trong các tweet của ông. Tổng Thống Trump cũng đã sử dụng tweet để tấn công đích danh CVĐB Mueller không biết bao nhiêu lần. Ông Mueller không bao giờ lên tiếng trước các tấn công này của ông Trump. Ông chỉ âm thầm làm công việc điều tra mà ông đã được giao phó. Phản ứng sau cùng và cực đoan của Tổng Thống là tìm cách loại ông Mueller ra khỏi chức vụ CVĐB đó. Ngày Thứ Bảy, 17-6-2017, ông gọi điện thoại cho Cố vấn McGahn và ra lệnh cho ông McGahn phải tìm cách loại trừ ông Mueller. Theo lời khai của chính ông McGahn cho Văn Phòng CVĐB, Tổng Thống Trump đã gọi điện thoại cho ông 2 lần ntrong ngày hôm đó, và trong cả 2 lần, ông

Trump đều bảo ông gọi cho Thứ Trưởng Rosenstein và bảo ông Rosenstein là ông Mueller có những mâu thuẫn về quyền lợi nên không thể đảm nhận chức vụ CVĐB được, nghĩa là phải cách chức Mueller. Ông McGahn nói rõ trong lần gọi thứ nhì, Tổng Thống Trump đã ra lệnh cụ thể như sau: **“Mueller has to go. Call me back when you do it.”** ^[32] (tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *“Mueller phải ra đi. Anh gọi lại cho tôi khi anh làm chuyện đó”*). Ông McGahn nhớ lại là ông đã từng, cùng với các cố vấn khác là các ông Bannon và Priebus, bác bỏ các luận cứ về “mâu thuẫn quyền lợi” mà Tổng Thống đã đưa ra. Nhưng dù sao, lần đó chỉ là thảo luận với Tổng Thống Trump mà thôi. Lần này thì khác hẳn, đây là mệnh lệnh của Tổng Thống mà ông bị bắt buộc phải thi hành, mà ông thì **không muốn thi hành**. Vậy thì phải làm thế nào đây? Ông thấy chỉ có một cách giải quyết để khỏi phải thi hành cái lệnh đó: từ chức. Tối hôm đó, ông gọi điện thoại nói chuyện với cả 2 ông Bannon và Priebus để cho hai ông này biết ý định từ chức của ông; tuy nhiên ông không nói rõ chi tiết mệnh lệnh của Tổng Thống Trump. Ông Priebus cho biết ông McGahn chỉ mô tả tổng quát về mệnh lệnh của ông Trump. Báo cáo Mueller ghi rõ như sau: **“Priebus recalled that McGahn said that the President had asked him to “do crazy shit.”**” ^[33] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *“Priebus nhớ lại là McGahn đã nói rằng Tổng Thống bảo ông ta làm cái chuyện điên khùng”*). Cả hai ông Bannon và Priebus đều khuyên McGahn đừng từ chức và ông McGahn đã nghe theo lời khuyên này. Ngày Thứ Hai, ông McGahn trở lại làm việc bình thường và khi làm việc với nhau sau đó, Tổng Thống không có hỏi chuyện đó nữa và ông McGahn cũng không nhắc lại. Một năm sau, vào tháng 10-2018, ông McGahn mới từ chức.

Vấn Đề 6: Những Cố Gắng Của Tổng Thống Trump Nhằm Giới Hạn Cuộc Điều Tra

Hai ngày sau khi ra lệnh cho Cố vấn McGahn loại trừ CVĐB Mueller nhưng bất thành, ngày 19-6-2017, Tổng Thống Trump xoay qua hành động cách khác nhằm giới hạn cuộc điều tra của ông Mueller. Ông gặp riêng Corey Lewandowski, một cựu thành viên trong ban vận động tranh cử của ông, tại Phòng Bầu Dục, và yêu cầu Lewandowski liên hệ với Bộ Trưởng Tư Pháp Sessions, và cho ông Sessions biết là Tổng Thống muốn ông Sessions **giới hạn cuộc điều tra vào những can thiệp có thể có của Nga trong tương lai mà thôi**. Đây là một điều hoàn toàn không có ghi trong sắc lệnh bổ nhiệm CVĐB Mueller. Trong cuộc gặp gỡ này, ông Trump đã yêu cầu ông Lewandowski ghi vào giấy những gì ông nói (nguyên văn Anh ngữ: **“write this down.”** (viết xuống đi)). Ông Lewandowski đã viết nhanh ra giấy những gì ông Trump muốn ông làm. (Tờ ghi chú này ông Lewandowski cho biết ông vẫn còn giữ trong két sắt tại nhà ông). Sau đó ông Lewandowski hẹn ông Sessions đến gặp ông tại văn phòng của mình, ông Sessions đã đồng ý gặp, nhưng đến giờ chót, vì có việc gấp bất ngờ, ông Sessions đã không đến gặp ông Lewandowski như đã đồng ý. Sau đó, ông Lewandowski rời Washington đi xa vì công việc riêng của ông nên không có dịp gặp

Sessions nữa. Đúng một tháng sau, ngày 19-7-2017, Tổng Thống Trump gặp lại ông Lewandowski cũng tại Phòng Bầu Dục và hỏi ông Lewandowski đã nói chuyện đó với ông Sessions chưa. Ông Lewandowski cho biết là chưa gặp được ông Sessions nhưng sẽ dàn xếp để ông Sessions sớm nhận được thông điệp (message) đó của Tổng Thống. Tổng Thống Trump còn nói thêm với ông Lewandowski rằng nếu ông Sessions không chịu gặp thì ông Lewandowski nên nói với ông Sessions là ông ta sẽ bị cách chức. Ngay sau cuộc gặp gỡ này, ông Lewandowski đã gặp ông Rick Dearborn, phó của ông Priebus, trong một phòng nhỏ ngay bên ngoài Phòng Bầu Dục và đưa cho ông Dearborn một bản đánh máy cái thông điệp mà Tổng Thống Trump đã đọc cho ông ghi chép trong buổi họp hồi tháng 6, và nhờ ông Dearborn chuyển giao cho ông Sessions. Ông Lewandowski làm việc này vì ông Dearborn, trước khi về làm việc tại Tòa Bạch Ốc, đã từng là Đồng Lý Văn Phòng (Chief of Staff) của ông Sessions khi ông Sessions còn là một Thượng Nghị Sĩ. Khi đọc cái thông điệp mà ông Lewandowski giao cho ông và nhờ ông chuyển giao cho ông Sessions, ông Dearborn thấy rất khó chịu và quyết định không làm cái công việc chuyển giao thông điệp đó. Ông Lewandowski, sau đó cũng có đi gặp ông Priebus và nói cho ông Priebus nghe cái chuyện Tổng Thống Trump nói với ông về ông Sessions. Ông Priebus cho biết là sau khi nói chuyện này với ông thì ông Lewandowski có nói thêm nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“What can I do? I am not an employee of the administration. I am a nobody.”***^[34] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *“Tôi có thể làm cái gì đây? Tôi đâu có phải là một nhân viên của chính phủ. Tôi chẳng là cái thứ gì cả”*). Một giờ sau cuộc gặp với ông Lewandowski ngày 19-7-2017, trong một cuộc phỏng vấn dành cho báo New York Times, Tổng Thống Trump đã công khai chỉ trích Bộ Trưởng Tư Pháp Sessions rất nặng nề về việc ông Sessions đã tự ý rút lui khỏi cuộc điều tra. Hai ngày sau, 21-7-2017, báo Washington Post đăng tin là các băng thu thanh theo dõi (intercepts) của tình báo Hoa Kỳ đã cho thấy là ông Sessions đã có nói chuyện với Đại sứ Nga Kislyak về những vấn đề liên quan đến việc tranh cử của ông Trump. Sáng hôm sau, 22-7-2017, trên chuyến bay trực thăng đến Norfolk, Virginia, Tổng Thống Trump bảo với Priebus là ông muốn Sessions phải từ chức ngay lập tức, và giao cho ông Priebus thực hiện việc này. Ông Priebus cho rằng không nên vì sẽ khó tìm người thay thế vì sẽ gặp sự chống đối của Quốc Hội nhưng Tổng Thống Trump vẫn không chịu và tin là ông sẽ tìm được người thay thế ông Sessions. Do đó, ông Priebus đã điện thoại cho Cố vấn McGahn để hỏi ý kiến. Ông McGahn bảo ông Priebus là đừng làm theo lệnh của Tổng Thống Trump. Sau đó, hai ông thảo luận với nhau về việc có thể hai ông sẽ từ chức để khỏi phải làm theo lệnh này của Tổng Thống Trump. Đến trưa hôm đó, Tổng Thống Trump hỏi ông Priebus đã bảo ông Sessions làm đơn từ chức chưa. Ông Priebus lại khuyên can Tổng Thống đừng làm chuyện đó vì hậu quả có thể là ông hai vị Thứ Trưởng là ông Rod Rosenstein và bà Rachel Brand cũng sẽ từ chức luôn và như vậy càng thêm khó khăn trong việc cử người thay thế. Lần này Tổng Thống Trump đồng ý tạm gác lại chuyện buộc ông Sessions từ chức. Qua tuần sau, Tổng Thống Trump bỏ qua hẳn chuyện đó

nhưng ông vẫn tiếp tục công khai (trên Twitter) chỉ trích ông Sessions về những chuyện khác.

Vấn Đề 7: Những Cố Gắng Của Tổng Thống Nhằm Ngăn Chặn Việc Phơi Bày Ra Các Điện Thư Về Cuộc Họp Ngày 9-6-2016 Giữa Người Nga và Các Viên Chức Cao Cấp Trong Ban Vận Động Tranh Cử Của Ông

Từ giữa tháng 6-2017, các viên chức cao cấp trong chính phủ Trump đã được biết là đã có những điện thư trao đổi trong thời gian tranh cử giữa Rob Goldstone ^[35] và con trai lớn của ông Trump là Donald Trump, Jr. Điện thư đầu tiên của Goldstone, ngày 3-6-2016, ghi rõ nguyên văn Anh ngữ như sau: “... ***The Crown prosecutor of Russia ... offered to provide Trump campaign with some official documents that would incriminate Hilary and her dealings with Russia and would be very useful to your father.***” ^[36] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “... Công Tố Viên Nga ... đã tỏ ý muốn cung cấp cho ban vận động tranh cử của ông Trump một số tài liệu chính thức có thể buộc tội Hilary và các vụ làm ăn với Nga của bà ấy và sẽ rất có ích cho cha anh”). Trong điện thư trả lời cùng ngày, Trump Jr. viết nguyên văn Anh ngữ như sau: “... ***If it's what you say I love it.***” ^[37] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “...nếu nó đúng như anh nói thì tôi thích lắm”). Sau đó một cuộc họp đã diễn ra tại Trump Tower (New York City), vào lúc 4 giờ chiều ngày 9-6-2016, giữa Trump Jr., cùng con rể của ông Trump là Jared Kushner, và Trưởng ban vận động tranh cử của ông Trump là Paul Manafort với Rob Goldstone và một số người Nga trong đó có Natalia Veselnitskaya, một công tố viên của chính phủ Nga. Buổi họp diễn ra độ 20 phút với kết quả là người Nga đã không có cung cấp được những tài liệu mà họ đã hứa trong điện thư của Goldstone. Mặc dù kết quả của buổi họp là như thế nhưng ngay chính cái việc đã có một buổi họp với người Nga như vậy đã là một chuyện rất tai hại cho Tổng Thống Trump rồi vì, ngay từ đầu, ông Trump và ban vận động tranh cử của ông đều nói là không hề có bất cứ liên hệ gì với người Nga cả. Vì vậy, Tổng Thống Trump đã ra lệnh cho các nhân viên Tòa Bạch Ốc phụ trách về truyền thông (tức là văn phòng của bà Hope Hicks) không được công khai loan báo bất cứ thông tin nào cuộc họp đó cả. Lúc bấy giờ giới báo chí cũng đã nghe phong phanh về cuộc họp ngày 9-6-2016 giữa Trump Jr và người Nga. Ngày 7-7-2017, Tổng Thống Trump đang công du tại Âu Châu để dự Hội Nghị Thượng Đỉnh G-20 tại Hamburg, Đức, bà Hicks được tin báo New York Times đang chuẩn bị cho một bài báo về cuộc họp đó. Hôm sau, bà Hicks báo tin đó cho Tổng Thống và Tổng Thống ra lệnh cho bà không được nói gì cả. Cuối ngày hôm đó, ông Trump và bà Hicks lại bàn về câu chuyện đó nữa. Bà Hicks nhớ lại là ông Trump hỏi bà buổi họp đó là về chuyện gì và bà trả lời là bà được cho biết là về vấn đề xin con nuôi bên Nga, và ông Trump bảo bà nguyên văn Anh ngữ như sau: “***then just say that.***” ^[38] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “*thì cứ nói vậy đi*”). Sau Hội Nghị Thượng Đỉnh G-20, trên chuyến bay trở về Mỹ, bà Hicks nhận được bản thảo của thông báo về cuộc

họp ngày 9-6-2016 với người Nga mà Trump Jr. đang soạn để gửi cho báo New York Times. Bà trình cho Tổng Thống Trump xem để xin ý kiến. Bản thảo thông báo mở đầu nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“I was asked to have a meeting by an acquaintance I knew from the 2013 Miss Universe pageant with an individual who I was told might have information helpful to the campaign.”***^[39] (xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “Tôi được một người quen từ cuộc thi Hoa Hậu Hoàn Vũ 2013 yêu cầu dự một buổi họp với một cá nhân mà người bạn nói với tôi là có thể có thông tin có ích cho cuộc tranh cử”). Tổng Thống Trump ra lệnh không được sử dụng bản thảo này vì nó nói nhiều quá, và bảo chỉ nói là Trump Jr. đã có một buổi họp ngắn và về vấn đề xin con nuôi bên Nga. Do đó, Trump Jr. đã soạn lại thông báo như sau để gửi cho báo New York Times:

It was a short introductory meeting. I asked Jared and Paul to stop by. We primarily discussed a program about the adoption of Russian children that was active and popular with American families years ago and was since ended by the Russian government, but it was not a campaign issue at the time and there was no follow up. I was asked to attend by an acquaintance, but was not told the name of the person I would be meeting with beforehand.^[40]

Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau:

Đó là một cuộc họp mở đầu ngắn. Tôi có bảo Jared và Paul ghé qua. Chúng tôi chủ yếu thảo luận về một chương trình về việc xin con nuôi người Nga đã hoạt động và được các gia đình Mỹ ủng hộ nhiều năm về trước và sau đó đã bị Chính phủ Nga chấm dứt, nhưng nó không phải là một vấn đề của ban vận động tranh cử lúc đó và cũng không có họp tiếp để theo dõi. Tôi được một người quen mời dự cuộc họp, nhưng không được cho biết trước tên của người sẽ họp với tôi.

Rõ ràng là thông báo mà Trump Jr. gửi cho báo New York Times hoàn toàn không đúng sự thật, và, quan trọng hơn nữa, nó đã được soạn thảo dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Tổng Thống Trump.

Vấn Đề 8: Những Cố Gắng Của Tổng Thống Nhằm Làm Cho Bộ Trưởng Tư Pháp Nắm Lại Cuộc Điều Tra

Trong khoảng thời gian từ cuối tháng 5-2017 cho đến ngày 7-11-2018, khi ông cách chức Bộ Trưởng Tư Pháp của ông Sessions, Tổng Thống Trump đã có những hành động như sau: ^[41]

- đã nhiều lần trực tiếp, hay gián tiếp qua các nhân viên hoặc cố vấn của ông, thuyết phục ông Sessions rút lại quyết định tự rút lui trong cuộc điều tra (unrecuse) và nắm lại cuộc điều tra
- vào đầu tháng 7-2017, yêu cầu thư ký của ông, Rob Porter, thăm dò xem Thứ Trưởng Bộ Tư Pháp, Bà Rachel Brand, có muốn nắm cuộc điều tra hay không, có ý muốn thay thế ông Sessions làm Bộ Trưởng hay không; sau đó, ông Trump đã nhiều lần hỏi lại Porter đã có tiếp xúc với Bà Brand hay chưa; Porter đã không làm chuyện ông Trump yêu cầu vì không muốn bị dính líu vào việc mà ông tin là nhằm mục đích chấm dứt cuộc điều tra của CVĐB Mueller
- trong mùa Hè 2017, đã bàn với McGahn vấn đề nếu có một Bộ Trưởng Tư Pháp mới và vị này KHÔNG tự ý rút lui thì cuộc điều tra có thay đổi gì không; McGahn đã cố vấn Tổng Thống là theo ông cũng sẽ không có thay đổi gì nhiều cho cuộc điều tra với một Bộ Trưởng Tư Pháp mới
- tiếp tục phê bình, chỉ trích ông Sessions rất nặng nề qua các cuộc phỏng vấn hay trong các văn bản Twitter của ông để làm áp lực

Vấn Đề 9: Tổng Thống Ra Lệnh Cho ông McGahn Phủ Nhận Việc Tổng Thống Đã Tìm Cách Cách Chức Cố Vấn Đặc Biệt

Ngày 25-1-2018, báo New York Times loan tin là trong tháng 6-2017 Tổng Thống Trump đã ra lệnh cho Cố vấn tư pháp Tòa Bạch Ốc là ông Don McGahn phải làm thế nào cho Bộ Tư Pháp cách chức Cố Vấn Đặc Biệt Robert S. Mueller. Bài báo nói rất rõ: ***“Amid the first wave of news media reports that Mr. Mueller was examining a possible obstruction case, the president began to argue that Mr. Mueller had three conflicts of interest that disqualified him from overseeing the investigation ... After receiving the president’s order to fire Mr. Mueller, the White House counsel, Donald F. McGahn II, refused to ask the Justice Department to dismiss the special counsel, saying he would quit instead... Mr. McGahn disagreed with the president’s case and told senior White House officials that firing Mr. Mueller would have a catastrophic effect on Mr. Trump’s presidency... The president then backed off.”*** ^[42] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “Ngay giữa khi có những bài báo đầu tiên cho biết rằng Ông Mueller đang xem xét về một trường hợp cản trở công lý có thể đã xảy ra, tổng thống bắt đầu cho rằng ông Mueller đã có những mâu thuẫn về quyền lợi khiến cho ông ta không đủ điều kiện để đứng đầu cuộc điều tra ... Sau khi được tổng thống ra lệnh cách chức ông Mueller, luật sư của Tòa Bạch Ốc, ông Donal F.

McGahn, II, đã từ chối yêu cầu Bộ Tư Pháp cách chức cố vấn đặc biệt, bảo rằng ông sẽ từ chức thay vì làm cái chuyện đó ... Ông McGahn không đồng ý với tổng thống về trường hợp đó và nói với các nhân viên cao cấp của Tòa Bạch Ốc rằng việc cách chức Ông Mueller sẽ có một hậu quả rất tại hại cho nhiệm kỳ tổng thống của ông Trump ... Sau đó tổng thống đã rút lui"). Phản ứng của Tổng Thống Trump khi được báo chí hỏi về bài báo này là chối bỏ không có chuyện đó và bảo đó là "tin ngụy tạo", nguyên văn Anh ngữ như sau: **"Fake news, folks. Fake news. A typical New York Times fake story."** ^[43] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: "Tin ngụy tạo, bà con ơi. Tin ngụy tạo. Một câu chuyện ngụy tạo điển hình của báo New York Times"). Những ngày tiếp theo sau đó, Tổng Thống Trump hoặc gián tiếp qua luật sư riêng của ông hoặc trực tiếp, đã yêu cầu Cố vấn McGahn cải chính bản tin của báo New York Times. Ông McGahn cho rằng bản tin đó chính xác và từ chối không chịu cải chính. Sau đó, Tổng Thống Trump ra lệnh cho thư ký riêng, Rob Porter, yêu cầu McGahn viết một văn thư nói rõ là Tổng Thống không hề ra lệnh cho McGahn tìm cách cách chức Mueller để bỏ vào hồ sơ của Tòa Bạch Ốc. Porter nhớ rõ là ông Trump đã nói nguyên văn Anh ngữ như sau: **"If he does not write a letter, then maybe I'll have to get rid of him."** ^[44] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: "Nếu ông ấy không viết một bức thư, thì có lẽ tôi sẽ cách chức ông ấy"). Ngày hôm sau, Porter nói cho McGahn nghe yêu cầu đó của Tổng Thống Trump nhưng McGahn vẫn gạt đi, không chịu viết bức thư đó. Khi Porter bảo cho McGahn biết lời đe dọa cách chức McGahn của Tổng Thống Trump, McGahn cũng gạt bỏ luôn, cho rằng Tổng Thống sẽ không cách chức ông đâu vì làm như thế thì sẽ càng tai hại hơn cho Tổng Thống. Theo ông Porter sau đó không thấy Tổng Thống Trump đề cập đến chuyện đó nữa.

Vấn Đề 10: Thái Độ Và Cách Hành Xử Của Tổng Thống Đối Với Flynn và Manafort

Đối với Flynn:

Sau khi ông Michael Flynn từ chức Cố Vấn An Ninh Quốc Gia ngày 13-2-2017, Tổng Thống Trump, trong những lúc tuyên bố công khai, luôn luôn khen ngợi ông Flynn là một người tốt, rất tốt, tuyệt vời. Trong những lúc nói chuyện riêng với các vị cố vấn thì ông cũng luôn luôn nhờ họ nói lại với ông Flynn là ông rất quan tâm lo lắng cho ông Flynn và khuyên ông ấy phải vững tin. Ngày 22-11-2017, sau khi bắt đầu hợp tác với Văn Phòng CVĐB Mueller trong cuộc điều tra, ông Flynn rút ra khỏi sự thỏa thuận với Tổng Thống Trump về việc có chung một đường lối biện hộ (joint defense agreement) và thông báo cho luật sư riêng của Tổng Thống Trump là ông chấm dứt không chia sẻ thông tin mật (confidential communications) với họ nữa. Luật sư của Tổng Thống nhấn tin cho luật sư của ông Flynn là họ xem đó như là một thái độ thù nghịch đối với Tổng Thống. Ngày 1-12-2017, ông Flynn nhận tội đã khai gian trước tòa án theo đúng với thỏa thuận trước của ông với Văn Phòng CVĐB Mueller. Ngày hôm sau, tuy tuyên bố là ông không lo ngại gì hết về những lời ông Flynn đã khai báo với Văn Phòng CVĐB,

Tổng Thống Trump đã thay đổi hẳn thái độ của ông đối với ông Flynn. Khi được hỏi là liệu ông còn tiếp tục ủng hộ ông Flynn nữa hay không, Tổng Thống Trump chỉ trả lời lửng lơ: ***“We’ll see what happens.”***^[45] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *“Chúng ta hãy chờ xem chuyện gì xảy ra”*). Khi được hỏi liệu ông sẽ xóa tội (pardon) cho ông Flynn hay không thì Tổng Thống Trump cũng trả lời lửng lơ như vậy: ***“I don’t want to talk about pardons for Michael Flynn yet. We’ll see what happens. Let’s see.”***^[46] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *“Tôi chưa muốn nói chuyện xóa tội cho Michael Flynn bây giờ. Chúng ta hãy chờ xem chuyện gì xảy ra. Hãy chờ đi”*).

Đối với Manafort:

Trong suốt thời gian Manafort bị xét xử, và ngay trong khi bồi thẩm đoàn còn đang thảo luận, Tổng Thống Trump đã nhiều lần tuyên bố là Manafort đã bị đối xử bất công và cho mọi người biết là có thể có khả năng là Manafort sẽ được Tổng Thống xóa tội. Tất cả các hành động đó của Tổng Thống rõ ràng là để gây ảnh hưởng đối với nhân chứng Manafort. Manafort hiện đang ngồi tù và đang chờ ra tòa lần nữa vì bị buộc thêm một số tội mới.

Vấn Đề 11: Thái độ và Cách Hành Xử của Tổng Thống Đối Với Michael Cohen

Vấn đề này, khác hẳn với vấn đề 10 vừa kể trên, chiếm một số trang rất quan trọng trong báo cáo của ông Mueller, tổng cộng đến 25 trang. Lý do: ông Michael Cohen có quan hệ rất đặc biệt với Tổng Thống Donald Trump vì ông là luật sư riêng (personal lawyer) của ông Trump trong một thời gian khá lâu (2006-2018), được sự tin tưởng rất lớn của ông Trump (đã từng giữ chức Phó Chủ Tịch của công ty Trump – Vice-President of the Trump Organization), và đã từng đích thân đứng ra làm nhiều việc rất quan trọng cho ông Trump, kể cả những chuyện xấu, phạm pháp ngay trong thời gian tranh cử của ông Trump. Vì vậy, Cohen đã từng được báo chí mệnh danh là ***“Trump’s fixer”***^[47] (tạm dịch: người giải quyết những chuyện rắc rối cho Trump). Mối quan hệ Trump – Cohen này đã thay đổi theo hướng 180 độ, từ rất thân thiện cho đến rất thù nghịch trong thời gian cuộc điều tra của CVĐB Mueller.

Vụ Trump Tower Moscow

Trước tiên là vụ Trump Tower Moscow. Kể từ tháng 9-2015, Cohen, với tư Phó Chủ Tịch của Trump Organization, chính thức là người thay mặt cho Trump trong mọi giao dịch với người Nga để thực hiện dự án xây cất một cao ốc tại Moscow. Trong Mùa Thu năm 2015 (nên nhớ là lúc đó ông Trump đã là một ứng cử viên ra tranh cử Tổng Thống Hoa Kỳ rồi; ông Trump chính thức tuyên bố ra tranh cử ngày 16-6-2015), Trump chính thức ký một Letter of Intent (văn kiện xác nhận ý định) cho dự án đó. Sau cùng dự án xây cất Trump Tower Moscow không thành, nhưng rõ ràng là trong thời gian cuộc tranh cử tổng thống năm 2016, Cohen đã có rất nhiều lần thảo luận với ông Trump về

dự án này (trong khoảng từ tháng 9-2015 cho đến ít nhất là tháng 6-2016), kể cả đã có kế hoạch cho ông Trump thực hiện một chuyến đi sang Nga vào tháng 12-2015 nhưng không thành; sau đó, vào tháng 5-2016, Cohen đã một lần nữa bàn với ông Trump về chuyện đi Nga. Trong khi đó, trong suốt thời gian tranh cử, và ngay cả sau khi đã đắc cử, ông Trump luôn luôn tuyên bố là đã không có liên hệ, làm ăn gì bên Nga cả. Sau khi cuộc bầu cử đã kết thúc, vào khoảng tháng 1-2017, báo chí bắt đầu loan tin về dự án Trump Tower Moscow, và, theo đúng sự thảo luận và thỏa thuận với Tổng Thống đắc cử Trump, Cohen đã trả lời báo New York Times nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“Trump Tower Moscow deal was not feasible and had ended in January 2016.”*** ^[48] (Xin tạm dịch sang Anh ngữ như sau: *“Vụ làm ăn Trump Tower Moscow đã không thành và đã chấm dứt từ tháng 1-2016”*). Rõ ràng là thông tin này không hoàn toàn đúng sự thật. Vào đầu tháng 5-2017, Cohen nhận được yêu cầu phải trả lời và cung cấp tài liệu cho Quốc Hội lúc đó bắt đầu điều tra về việc Nga đã can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016. Suốt thời gian mấy tháng chuẩn bị tài liệu cho việc khai báo trước Quốc Hội, được hứa hẹn sẽ được Tổng Thống bảo vệ, Cohen luôn luôn làm việc sát cánh với các luật sư của Tổng Thống. Biên nhận điện thoại đã cho thấy, trong khoảng thời gian từ 18-8-2017 cho đến 28-8-2017 là ngày ông nộp lời khai cho Quốc Hội, Cohen đã nói chuyện điện thoại với luật sư riêng của Tổng Thống Trump gần như hàng ngày. Hai ngày 24 và 25-10-2017, khi khai trước Quốc Hội, Cohen đã lập lại những gì ông đã viết trong tài liệu nộp cho Quốc Hội ngày 28-8-2017: ***vụ Trump Tower Moscow không thành và đã chấm dứt từ tháng 1-2016***. Biên nhận điện thoại cho thấy Cohen đều đã điện thoại ngay lập tức cho luật sư riêng của Tổng Thống Trump sau khi cuộc khai báo chấm dứt trong hai ngày đó.

Vụ Trả Tiền Để Bịt Miệng Một Phụ Nữ Có Quan Hệ Với Ông Trump

Trong tháng 1-2018, báo chí loan tin Cohen đã dàn xếp trả 130.000 đô la trong thời gian tranh cử để ngăn chặn một phụ nữ không tiết lộ đã có quan hệ tình dục với ứng cử viên Trump trước khi ông ra tranh cử. Ngày 13-2-2018, Cohen gửi cho các hãng thông tấn một thông báo nguyên văn Anh ngữ như sau: ***“In a private transaction in 2016, I used my personal financial funds to facilitate a payment of \$130,000 to [the woman]. Neither the Trump Organization nor the Trump campaign was a party to the transaction with [the woman], and neither reimbursed me for the payment, either directly or indirectly.”*** ^[49] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *“Trong một giao dịch riêng tư vào năm 2016, tôi đã sử dụng quỹ tài chính riêng của tôi để dàn xếp việc trả 130.000 đô la cho [người phụ nữ]. Công ty Trump và ban vận động tranh cử của ông Trump không có dự vào giao dịch với [người phụ nữ], và cũng không có trực tiếp hay gián tiếp bồi hoàn gì cho tôi cả”*). Ngày 19-2-2018, một ngày sau khi báo New York Times loan tin này dựa theo thông báo của ông Cohen vừa nói trên, ông Cohen đã nhận được một thông điệp (text message) từ luật sư riêng của Tổng Thống Trump

nguyên văn Anh ngữ như sau: **“Client says thanks for what you do.”** ^[50] (Xin tạm dịch sang Anh ngữ như sau: *Thân chủ nói cảm ơn về chuyên ông làm*”).

Ngày 9-4-2018, nhân viên FBI làm việc cho Văn Phòng Biện Lý Khu Nam New York (U.S. Attorney ‘s Office for the Southern District of New York) thi hành lệnh khám xét nhà, phòng tạm trú tại khách sạn, và văn phòng của Cohen. Ngay trong ngày hôm đó, Tổng Thống Trump lên tiếng bênh vực ông ngay, gọi ông là một người tốt (a good man). Vài ngày sau, Tổng Thống Trump gọi điện thoại để động viên tinh thần Cohen. Ngoài ra, rất nhiều cá nhân quen biết ông Trump, và luật sư của ông Trump đều nói cho Cohen biết nguyên văn Anh ngữ như sau: **“... he loves you... the boss loves you... everyone knows the boss has your back.”** ^[51] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *“... ông thương anh ... ông chủ thương anh ... mọi người đều biết là anh được ông chủ chống lưng*”).

Cohen hiểu rất rõ ông được sự chống lưng gần như tuyệt đối của Tổng Thống Trump với điều kiện là ông phải làm theo đúng sự cam kết trong thỏa thuận với Tổng Thống Trump. Tuy nhiên, sau cuộc khám xét của FBI tại nhà ở, khách sạn và văn phòng luật sư của ông, và, dĩ nhiên, đã có sự tịch thu rất nhiều tài liệu của ông, ông Cohen, bản thân là một luật sư, đã sớm hiểu ra rằng ông sẽ khó thoát được tội và sẽ phải vào tù. Do đó, ông đã tiến hành thăm dò với luật sư riêng của Tổng Thống Trump về vấn đề có khả năng ông sẽ được Tổng Thống Trump xóa tội (pardon) hay không nhưng không được trả lời dứt khoát. Ngày 24-4-2018, khi được báo chí hỏi ông có tính sẽ xóa tội cho Cohen hay không, Tổng Thống Trump đã trả lời nguyên văn Anh ngữ như sau: **“Stupid question.”** ^[52] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *“Câu hỏi ngu xuẩn*”). Ngày 8-6-2018, Tổng Thống Trump nói rõ hơn là ông không có nghĩ sẽ xóa tội cho Manafort và Cohen: **“the President said he ‘hadn’t even thought about’ pardons for Manafort and Cohen.”** ^[53] Đến đây thì Cohen đã hiểu rõ là sẽ không thể nào có chuyện Tổng Thống Trump sẽ xóa tội cho ông. Vậy thì ông phải tự lo lấy thân mà thôi.

Ngày 21-8-2018, ông Cohen nhận tất cả 8 tội trước Biện Lý Khu Nam New York, trong đó có 2 vụ vi phạm quỹ tranh cử trong việc chi trả, trong những tuần lễ cuối cùng của thời gian tranh cử, cho hai (chớ không phải chỉ có một) phụ nữ có quan hệ nam nữ với ứng cử viên [chỉ ông Trump]. Trong lúc nhận tội, Cohen nói rõ nguyên văn Anh ngữ như sau: **“worked ‘at the direction of’ the candidate in making those payments.”** ^[54] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: *“tôi đã chi trả các số tiền đó ‘theo chỉ thị’ của ứng cử viên*”).

Ngày 29-11-2018, ông Cohen cũng nhận tội đã khai gian trước Quốc Hội khi khai trình về Trump Tower Moscow. Và khi làm việc với Văn Phòng CVĐB Mueller, ông Cohen cũng đồng ý sẽ cung cấp thông tin đúng sự thật đối với tất cả các vấn đề mà Văn Phòng đang điều tra.

Từ đó trở đi, thái độ và cách hành xử của Tổng Thống Trump đối với ông Cohen thay đổi hẳn. Tổng Thống Trump gọi Cohen là một người yếu đuối (***a weak person***), một tên nói láo để được xử nhẹ tội (***what he's trying to do is get a reduced sentence***), và, sau cùng, đi đến chỗ nói xấu cả gia đình Cohen (***the President repeatedly implied that Cohen's family members were guilty of crimes***)^[55] Chính vì điều này, ngày 23-1-2019, Cohen đã xin cho dời lại ngày ông phải ra khai trình trước Quốc Hội, với lý do gia đình ông bị hăm dọa.

Trong tất cả các cuộc điều tra về 11 vấn đề vừa nêu trên, báo cáo Mueller luôn trình bày theo một trình tự thống nhất như sau:

- Tổng quan (Overview): trình bày vấn đề được điều tra một cách tổng quát, tóm tắt những sự kiện và sự việc chính
- Bằng chứng (Evidence): nêu ra những chứng cứ đã tìm ra được trong cuộc điều tra cho từng sự việc được ghi lại thật chi tiết và theo thứ tự thời gian xảy ra
- Phân tích (Analysis): phân tích các sự việc đã liệt kê trong Phần Bằng chứng theo các tiêu chuẩn luận tội (ý đồ, hành động, mối liên hệ giữa các hành động) để có thể đi đến kết luận: đủ hay không đủ chứng cứ để buộc tội và truy tố.

Qua cuộc điều tra về vấn đề cản trở công lý, nhận định chung của CBVDB Mueller về các hành động của Tổng Thống Trump thì rõ ràng là có ý đồ: 1) che đậy (cover-up) những sự việc sai trái; 2) gây ảnh hưởng trên nhân chứng; và 3) gây khó khăn, trở ngại cho cuộc điều tra. Tuy nhiên, phần lớn các hành động gây ảnh hưởng của Tổng Thống đã không đạt được kết quả chủ yếu là vì người của ông đã từ chối không chịu thi hành mệnh lệnh của ông với những trường hợp cụ thể sau đây:

- Giám đốc FBI James Comey không chịu ngưng cuộc điều tra ông Flynn
- Cố vấn luật pháp Tòa Bạch Ốc Don McGahn không chịu bảo Bộ Trưởng Tư Pháp Sessions phải cách chức CVDB Mueller
- Cựu nhân viên Ban vận động tranh cử Corey Lewandowski và Phó Đồng Lý Văn Phòng Phủ Tổng Thống Rick Dearborn đã không chuyển giao thông điệp cho Bộ Trưởng Tư Pháp Sessions yêu cầu ông Sessions chỉ giới hạn cuộc điều tra vào những can thiệp có thể có trong tương lai của Nga
- Cố vấn pháp luật Tòa Bạch Ốc Don McGahn từ chối không chịu cải chính với báo chí về tin tức là Tổng Thống Trump đã ra lệnh cho ông tìm cách cách chức CVDB Mueller

Về phần phỏng vấn Tổng Thống Trump với tư cách như một nhân chứng trong tất cả các vấn đề mà cuộc điều tra quan tâm, Báo Cáo Mueller đã trình bày lại mọi việc trong một phần riêng biệt: Phụ Đính C, gồm tất cả 23 trang, từ trang C-1 đến trang C-23. Qua Phụ Đính C, chúng ta được biết kể từ tháng 12-2017, Văn Phòng CVĐB đã cố gắng dàn xếp để phỏng vấn Tổng Thống Trump về các vấn đề mà Văn Phòng quan tâm trong cuộc điều tra. Cố gắng này diễn ra trong gần một năm chỉ đi đến kết quả là Tổng Thống Trump chỉ đồng ý trả lời trên một bảng câu hỏi, chứ không chịu cho phỏng vấn trực tiếp. Văn Phòng CVĐB nhận được bảng trả lời từ Tổng Thống Trump vào cuối tháng 11-2018. Sau khi phân tích bảng trả lời, Văn Phòng CVĐB thông báo cho luật sư của Tổng Thống Trump là bảng trả lời hoàn toàn thiếu sót, với hơn 30 chỗ Tổng Thống Trump đã trả lời là “không nhớ” (does not recall or does not remember), và với nhiều câu trả lời không đầy đủ (imcomplete) hay không chính xác (imprecise). Văn phòng cũng thông báo cho luật sư của Tổng Thống là bảng trả lời đã cho thấy là cách phỏng vấn trên giấy như vậy là không có kết quả tốt vì điều tra viên đã không có cơ hội hỏi thêm (ask follow-up questions) để có thể giúp cho Tổng Thống nhớ lại thêm chi tiết và có thể trả lời các câu hỏi đầy đủ và chính xác hơn. Vì vậy, Văn Phòng CVĐB đã yêu cầu có một cuộc phỏng vấn trực tiếp với Tổng Thống, giới hạn trong một số vấn đề mà thôi. Tổng Thống Trump đã từ chối lời yêu cầu này. Thấy rõ là Tổng Thống Trump không chịu tình nguyện cho một cuộc phỏng vấn trực tiếp, Văn Phòng CVĐB đã có nghĩ đến việc dùng một trát đòi (subpoena) để buộc Tổng Thống phải đồng ý cho một cuộc phỏng vấn trực tiếp nhưng sau cùng Văn Phòng CVĐB đã quyết định không thực hiện việc sử dụng trát đòi. Lý do: 1) tại thời điểm đó, cuộc điều tra đã tiến triển khá nhiều và đã thu thập được một số lượng bằng chứng khá quan trọng rồi; 2) việc sử dụng trát đòi đối với tổng thống chắc chắn sẽ đưa đến những kiện tụng, tranh chấp về hiến pháp mất rất nhiều thời gian và sẽ làm cho việc kết thúc cuộc điều tra bị trễ nải; 3) với số lượng bằng chứng thu thập được cũng đã đủ để có thể đi đến những kết luận cho cuộc điều tra.

Trong phần luận kết của Tập II của bản báo cáo, với trọng tâm là kết quả cuộc điều tra về vấn đề Tổng Thống Trump có phạm tội cản trở công lý hay không, CVĐB Mueller đã ghi rõ nguyên văn Anh ngữ như sau: “...***if we had confidence after a thorough investigation of the facts that the President clearly did not commit obstruction of justice, we would so state. Based on the facts and the applicable legal standards, we are unable to reach that judgment. Accordingly, while this report does not conclude that the President committed a crime, it also does not exonerate him.***”^[56] (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “... sau một cuộc điều tra các sự kiện thật kỹ lưỡng, nếu chúng tôi đã có sự tin tưởng là Tổng Thống đã không có phạm tội cản trở công lý, chúng tôi sẽ nói rõ như vậy. Căn cứ trên các sự kiện và các tiêu chuẩn luật pháp được áp dụng, chúng tôi đã không thể đạt đến phán đoán đó. Vì vậy, trong khi báo cáo này không kết luận là Tổng Thống đã phạm tội, nó cũng không giải trừ các cáo buộc đối với ông ta”).

Thay Lời Kết:

Ngày 29-5-2019, khi tuyên bố: “Hiến Pháp đòi hỏi một tiến trình khác hơn là hệ thống tư pháp hình sự để chính thức buộc tội một tổng thống đang tại chức” (Xin xem lại ở trang 5), rõ ràng là CVĐB Mueller muốn nói là Quốc Hội phải có hành động. Trên thực tế, hiện nay Quốc Hội, cụ thể là một số ủy ban của Hạ Viện, mà Đảng Dân Chủ đã nắm được đa số, đã bắt đầu tiến hành những cuộc điều tra cần thiết để lấy thêm chứng cứ cho tội cản trở công lý của Tổng Thống Trump. Và, cũng trên thực tế, tất cả các cuộc điều tra của các ủy ban này của Hạ Viện đều đang bị Tòa Bạch Ốc tạo ra những trở ngại khó khăn khiến cho các ủy ban này bị buộc phải sử dụng đến các trát đòi, và ngay cả phải đưa nội vụ ra trước các tòa án để phân xử. Một số nhân chứng, trong đó đặc biệt nhứt là cựu Cố vấn pháp luật của Tòa Bạch Ốc, ông Don McGahn, đã bị Tòa Bạch Ốc ngăn chặn không cho ra điều trần trước Ủy Ban Tư Pháp của Hạ Viện.^[57] Mới đây nhứt, ngày Thứ Tư 19-6-2019, khi điều trần trước Ủy Ban Tư Pháp của Hạ Viện, bà Hope Hicks, cựu Giám Đốc Truyền Thông của Tòa Bạch Ốc (White House Director of Communications), đã không trả lời rất nhiều câu hỏi của Ủy Ban, trong đó có rất nhiều lần đã có sự can thiệp trực tiếp của luật sư của Tòa Bạch Ốc ngăn chặn không cho bà Hicks trả lời.^[58] Chắc chắn Ủy Ban Tư Pháp Hạ Viện sẽ phải tiến hành sử dụng trát đòi, hoặc có thể sẽ đưa nội vụ ra tòa để lấy cho được lời khai của ông Don McGahn và bà Hope Hicks. Hiện nay, giới truyền thông Hoa Kỳ đang háo hức chờ đợi cuộc điều trần công khai của ông Mueller trước hai Ủy Ban Tư Pháp và Tình Báo của Hạ Viện vào ngày 17-7-2019 tới đây, sau khi các ủy ban này đã phải sử dụng đến trát đòi mới có được sự đồng ý ra điều trần của ông Mueller.

Viết xong 1-July-2019

Ghi Chú:

1. Mueller, Robert S. **Report on the Investigation into Russian Interference in the 2016 Presidential Election**, submitted pursuant to 28 C.F.R. § 600.8 (c). Washington, D.C.: U.S. Dept. of Justice, March 2019.
2. **Robert Mueller**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Mueller
3. **The Mueller Report** presented with related materials by The Washington Post; introduction and analysis by Rosalind S. Helderman and Matt Zapposky; Peter Finn, National Security Editor. New York: Scribner, 2019. Tr. 520: Order No. 3915-2017: Appointment of Special Counsel to Investigate Russian Interference with the 2016 Presidential Election and Related Matter. Sắc lệnh bổ nhiệm này cũng được đính kèm vào Báo cáo chính thức của ông Mueller như là Phụ Đính A.
4. 28 C.F.R. § 600.4 (a) là điều khoản trong Bộ Luật Liên Bang quy định thẩm quyền của Special Counsel do Bộ Tư Pháp ấn định.
5. **Read Robert Mueller's Letter to William Barr Critiquing the Attorney General's Summary of his Report**, tài liệu trực tuyến có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://time.com/5581055/robert-mueller-william-barr-letter-transcript/>

6. **Rod Rosenstein resigns after embattled tenure as deputy attorney general**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://www.theguardian.com/us-news/2019/apr/29/deputy-attorney-general-resigns-mueller-investigation>
7. LaFraniere, Sharon. **Mueller, in first comments on Russia inquiry, declines to clear Trump**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://www.nytimes.com/2019/05/29/us/politics/mueller-special-counsel.html>
8. Mueller, Robert S., **Report on the Investigation...**, tài liệu đã dẫn, Tập I, tr. 31.
9. _____, Tập I, tr. 25.
10. _____, Tập I, cùng trang như trên.
11. _____, Tập I, tr. 36-37.
12. _____, Tập I, tr. 98-99.
13. _____, Tập I, tr. 102.
14. _____, Tập I, tr. 108.
15. **The Mueller Report**, tài liệu đã dẫn, tr. 545-583.
16. _____, tr. 585-615.
17. **Trump Tower Moscow**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: https://en.wikipedia.org/wiki/Trump_Tower_Moscow Bài viết ghi rõ như sau: “... repeatedly making public statements that he had no business dealings with Russia, saying that he “had nothing to do with Russia” and “I know nothing about Russia .. I don’t deal there.”
18. Mueller, Robert S., **Report on the investigation...**, tài liệu đã dẫn, tr. 173.
19. **The Mueller Report**, tài liệu đã dẫn, tr. 521-536.
20. **The Mueller Report**, tài liệu đã dẫn, tr. 617-642.
21. **The Mueller Report**, tài liệu đã dẫn, tr. 655-695.
22. **The Mueller Report**, tài liệu đã dẫn, tr. 697-721.
23. **The Mueller Report**, tài liệu đã dẫn, tr. 537-544.
24. Mueller, Robert S., **Report on the investigation...**, tài liệu đã dẫn, Tập II, tr. 38.
25. **Making false statements**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: https://en.wikipedia.org/wiki/Making_false_statements
26. Mueller, Robert S., **Report on the investigation...**, tài liệu đã dẫn, Tập II, tr. 39-40.
27. **Full transcript and video: James Comey’s testimony on Capitol Hill**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://www.nytimes.com/2017/06/08/us/politics/senate-hearing-transcript.html>
28. Mueller, Robert S., **Report on the investigation...**, tài liệu đã dẫn, Tập II, tr. 48-61.
29. _____, Tập II, tr. 68.
30. _____, Tập II, tr. 78.
31. _____, Tập II, tr. 84.
32. _____, Tập II, tr. 86.
33. _____, Tập II, tr. 87.
34. _____, Tập II, tr. 93, trong Ghi chú số 624 ở cuối trang.
35. **Rob Goldstone**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: https://en.wikipedia.org/wiki/Rob_Goldstone
36. **Full text of the emails between Donald Trump Jr and Rob Goldstone**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: <https://www.theguardian.com/us-news/2017/jul/11/donald-trump-jr-emails-full-text-russia-rob-goldstone>
37. Cùng một tài liệu vừa dẫn ngay bên trên.
38. Mueller, Robert S., **Report on the investigation**, tài liệu đã dẫn, Tập II, tr. 102.
39. _____, Tập II, cùng trang như trên

40. _____, Tập II, tr. 103.
41. _____, Tập II, tr. 107-113.
42. Schmidt, Michael S. and Maggie Haberman. ***Trump ordered Mueller fired, but backed off when White House Counsel threatened to quit***, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ _____ Internet _____ sau _____ đây:
<https://www.nytimes.com/2018/01/25/us/politics/trump-mueller-special-counsel-russia.html>
43. Mueller, Robert S., ***Report on the investigation...***, Tập II, tr. 114.
44. _____, Tập II, tr. 116.
45. _____, Tập II, tr. 122.
46. _____, Tập II, cùng trang như trên.
47. Orden, Erica. ***Former Trump fixer Michael Cohen reports to prison for three-year term***, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây:
<https://www.cnn.com/2019/05/06/politics/michael-cohen-goes-to-prison/index.html>
48. Mueller, Robert S., ***Report on the investigation...***, Tập II, tr. 138.
49. _____, Tập II, tr. 145.
50. _____, Tập II, cùng trang như trên.
51. _____, Tập II, tr. 146.
52. _____, Tập II, tr. 148.
53. _____, Tập II, cùng trang như trên.
54. _____, Tập II, tr. 149.
55. _____, Tập II, tr. 150, 151.
56. _____, Tập II, tr. 182.
57. ***White House tells McGahn not to testify, backed by Justice Department opinion***, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây:
<https://www.cbsnews.com/news/doj-says-congress-cannot-make-don-mcghahn-testify/>
58. Cheney, Kyle và Andrew Desiderio, ***"It's a farce": Dems livid as Hope Hicks dodges questions***, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây:
<https://www.politico.com/story/2019/06/19/hope-hicks-testimony-trump-oversight-1368164>